

BLAHOŠLAVENÝ HROZNATA (1160-1217)

Blahoslavený Hroznata je význačnou osobností našeho národa na přelomu dvanáctého a třináctého století v oblasti společenské, politické, hospodářské, sociální, kulturní a mravní. Svěžest rysů jeho osobnosti i pro moderního člověka do-dává jeho důsledný život z Kristova evangelia ve všech oblastech a situacích, který vedl až k nejvyššímu hrdinství lásky. Od nadšení mladého muže pro Pannu Marii, které se datuje z Hroznatova pobytu v Krakově, přes křesťansky prožité manželství, svědomité plnění politických a diplomatických úkolů, zodpovědném hospodaření na rozsáhlém majetku, realizaci sociálních ideálů evangelia, až k rytířství srdce ve věrnosti a vytrvalosti v těžkých zkouškách, k uskutečňování lásky a jednoty přes nepochopení a posléze až k svědectví nejvyššímu - darování sebe sama nejprve skrze vstup do tepelského kláštera, který založil a nakonec skrze mučednickou smrt pro spravedlnost. Blahoslavený Hroznata je Evropan, který v síle Ducha svatého uměl přijmout životní úkoly, naplnit je pro budoucí generace láskou a prací a také uměl přijmout své kříže a proměnit je ve vítězství ve sjednocení s Kristem ukřižovaným a zmrtvýchvstalým.

Usilujme o svatořečení blahoslaveného Hroznaty

Úcta k blahoslavenému Hroznatovi je doložena nepřetržitě od jeho mučednické smrti 14. července 1217. Jeho hrob v opatském kostele v Teplé je považován za místo posvátné. Bezprostředně po jeho smrti bratři sepsali jeho životopis, přes všechny dějinné těžkosti dosahuje podle církevních předpisů titulu "blahoslavený". Jeho příklad a ctnosti oslovovaly vždy nejen region západočeský a severočeský, ale všechny, kdo se ocitli v životních těžkostech nebo usilovali o Kristův životní styl v manželství, rodině, při volbě povolání, v politice, hospodářství a obecně v budování mezilidských vztahů. Zvláštní lás-ku vždy věnovali blahoslavenému Hroznatovi nevinně vězněni a pronásledováni.

Boží prozřetelnost zanechala úsilí o nejvyšší poctu blahosl. Hroznatovi snad právě proto až naší generaci, protože právě nejnovější doba přináší tolik problémů ekologických, pramenících z kořistnického hospodářství lidí, tolik problémů s teroris-mem, tolik těžkostí s křivdami na nevinně vězněných a šika-nových, tolik bolestných ran v oblasti sociální, tolik a tak hlubokých těžkostí s problémy osobnosti, s neschopností lidí unést životní prohry a břemena, s krizemi manželství a rodin. Také dezorientace mnohých v oblasti smyslu života a víry je bolestivou ránou. Všichni, kdo jsou tímto nějak zasaženi, mohou prosit blahoslaveného Hroznata o přímluvu a pomoc.

Prosíme, aby případy vyslyšení v naléhavých potřebách na přímluvu blahoslaveného Hroznaty byly oznamovány na adresu: *Premonstrátský klášter Teplá u Mariánských Lázní, 364 61 Teplá u Toužimě.*

MODLETE SE, MODLETE SE, MODLETE SE...!

Když mluvíme o zjeveních Matky Boží v Medjugorje, můžeme říci: Mat-ka Boží nás učila modlit se! Ona nás pozvala, abychom se každý den mod-lili tři růžence, četli evangelium a sedm Otčenášů, Zdravas Maria, Slá-va Otcí a Vyznání víry. Pozvala nás, abychom se postili ve středu a v pá-tek; později následovalo ještě pozvání k měsíční zpovědi. Toto všechno zna-mená: modlitba, obrácení k Bohu, hledání Boha.

Modlitba je hledáním Boha

Musíme rozlišovat mezi "odříkáváním modliteb" a "modlením". Jsou křesťané, kteří se modlí mnoho mod-liteb, ale nemodlí se k Bohu. Mluví prázdná slova, formule. Ale ve sku-tečnosti modlit se znamená hledat Boha. Jenom ten, kdo v modlitbě hledá Boha, uslyší Jeho hlas, přijme Jeho odpověď. Ten prožije modlitbu jako proměnu své bytosti. Matka Boží zdůrazňovala v modlitební skupině: Každá modlitba nás má vést ke vzkrí-šení!

Jak se to má stát? Nejprve mu-síme pochopit význam modlitby. 3. července 1986 řekla Matka Boží: "Bez modlitby, milé děti, nemůžete cítit ani Boha ani mne, ani milosti, které vám dávám."

Proto když se nemodlíme, jsme slepí také pro největší milosti a dary, které nám Bůh poskytuje. Jsme slepí pro Boha a Matku Boží. Já věřím, že v tom vězí také tajemství, že jsou li-dé, kteří nemohou v Medjugorje po-znat Matku Boží. Přicházejí jenom proto, aby prožili zázraky a senzace. Nenamáhají se jít cestou modlitby, cestou hledání Boha. Vracejí se do své vlasti, aniž by Medjugorje správně prožili.

My kněží jsme se v duchovní služ-bě lidem a především vidoucím dově-děli, jak mocná je modlitba. *Matka Boží nás často nabádala, abychom vyloučili teoretické rozpravy.* Ona zdů-razňuje: *Nemarněte čas, ale modlete se a milujte!* Matka Boží říká: "Milé děti! Nejste si vědomy poselství, která Bůh skrze mě posílá. On vám dává velké milosti, vy ale nechápete. Mod-lete se k Duchu svatému o osvěcení! Kdybyste věděly, jak velké milosti vám Bůh dává, bez ustání byste se modlily. Děkuji, že jste poslechly moji výzvu!" (8. listopadu 1984). V modli-tební skupině říkala Matka Boží čas-to: "Vy pochopíte věci, když se budete modlit." "Vy nevíte, kolik síly má modlitba."

Měli bychom znovu poznat hodno-tu modlitby. Mnoho lidí je zaměst-náno problémy ve své rodině nebo v manželství. Lidé se pokoušejí vše-chno analyzovat. Kdyby se začali s prostým srdcem modlit, nebylo by žádných problémů.

To druhé, co bych chtěl zdůraznit, je nutnost, aby lidé přistupovali k modlitbě vědomě. Jednou, když Matka Boží dávala pokyny modlitební skupině, řekla: "Mnoho křesťanů se "modlí", ale nepřistupuje nikdy k o-pravdivé modlitbě." Upozorňovala na dva body, jak přijít ke správné modlitbě: Předtím, než se začneme modlit, je důležité, abychom udělali jeden důležitý krok. Máme vzbudit odpor ke každému hříchu. Není myšleno všeobecné odporování, nýbrž každý má před Bohem vyznat své hříchy, a to nejenom jednou, nýbrž tak často, až cítí, že je skutečně s Bohem smířen, že jeho hříchy jsou odpuštěny a že už ho netlačí. A máme Bohu předat všechny naše obtíže. Máme je vyslovovat a to tak dlouho, až máme hlubokou důvěru, že Bůh nás přijal s našimi starostmi.

Když jsme udělali tyto dva kroky, jsme dobře připraveni k modlitbě. Svěřili jsme se Bohu se všemi našimi starostmi a nacházíme tak náš vnitřní klid. Roztržitost přestává. Naše nitro se začíná otevírat Duchu svatému.

Při modlitbě máme mít stále před očima, jak se modlíla Matka Boží před Bohem. Vezměme evangelium a všimněme si jejího setkání s archandělem Gabrielem, jak byla Maria připravena. Byla bez hříchu a žila v nejhlubší důvěře, že je Bohem přijímána.

Když jsme se takto připravili na modlitbu, pak se setkáme v modlitbě s Božím poselstvím. Nestačí ale jenom poselství potkat, tak jako Matce Boží nestačilo anděla jenom vidět a slyšet jeho hlas. Musíme postoupit o krok dále a začít se modlit, abychom pochopili Boží vůli, jako Maria, která se ptala: "Co se má stát?" (Lk 1,34). Tato jediná věta z evangelia obsáhla jistě celý život Marii. Prosila jistě o osvětlení, aby mohla poznat, co je vůle Boží. Proto musíme také přejít od čtení evangelia, od modlitby, od rozjímání tajemství růžence k pochopení vůle Boží.

Když se modlíme růžencem, máme se při každé větě ponořovat do tajemství, jak slyšet zvěstování v těchto tajemstvích a pak se Bohu tiše ptát: Jak se mě dotýká toto tajemství? Co mi říká toto tajemství? Teprve když jsme pochopili význam poselství pro nás osobně, máme pokračovat v modlitbě v připravenosti, jakou měla Maria: "Jsem dívka Páně, ať se mi stane, jak jsi řekl" (Lk 1,38).

Mnoho lidí je roztržitých a růžencem je pro ně prázdný, protože nepoznali v tajemstvích krásu a lásku Boží. Ne-slyšeli Boha a nemohou po NĚm také zatoužit, protože Ho neprožili. Čím konkrétněji nacházíme den za dnem srdcem vůli Boží, o to více budou bohatší naše Otčenáše a Zdrávasy.

Setkal jsem se s mnoha lidmi a s mnoha modlitebními skupinami, kteří svou modlitbu prováděli jen slovy: "Zde jsem, Pane." To není žádná uskutečňující modlitba. Uskutečňuje se teprve tehdy, když já to, co jsem poznal, prosazuji všemi silami do života.

Myslete na to poselství, které dala Matka Boží přes Jelenu na Zelený čtvrtek 1984: Dnes vám řeknu jedno tajemství pro vaši duchovní cestu. Jestliže chcete být silnější než zlo, pak se modlete dostatečně ráno, přečtete krátký úryvek z evangelia a osvojíte si nějaké slovo, které vám osobně něco říká. Zasaďte je do svého srdce a v průběhu dne si toto slovo obnovujte a oživujte. Zalévejte je stále znovu a budete večer silnější, než jste byli ráno!

Mnoho modlících se a mnoho skupin nejde dopředu, protože to, co se v modlitbě dověděli, nevnášejí do života. Pokaždé, když se setkají k modlitbě, musí se vyzvednout ze studny, do níž znovu spadli. V modlitbě vystoupí na vodní hladinu. Vidí nebe a těší se a hned nato klesají zase dolů.

Naše modlitba je teprve tenkrát dokonalá, když se uskutečňuje v životě. Můj život a moje práce by se měla každý den zvroutit modlitbou a měla by být předána Bohu. Tak jako Mojžíš šel k Izraelitům a předal jim Boží poselství; oni ho však odmítli. Běžel pak jako dítě k Bohu a u Něho se vyplakal a postěžoval si Jemu všechny své obtíže.

Když to uděláme tak, že všechno, co se v modlitbě dozvíme, uskutečňujeme v práci a pak se vrátíme k Otci na nebesích, abychom Mu všechno přednesli, co nás těšilo a co bylo pro nás těžké, potom je naše modlitba správná. V modlitbě pokročíme a vnitřně vyrosteme.

U modlitby je také velmi důležité, že musí být spontánní a svobodná. Existuje dnes ve světě mnoho metod modlitby, které se doporučují. Jistě jsou užitečné. Je ale jenom málo lidí, kteří se naučí těmto metodám tak důkladně, aby tím pronikli hlouběji do modlitby. Kromě toho skrývají tyto metody v sobě nebezpečí, že se lidé příliš uzavřou do sebe. Nás zachrání jednoduchost a ta způsobí, že nám případně modlitba lehkou.

Modlitba je něco jednoduchého, jako rozhovor s přáteli. Teprve když Bohu pochopíme v prostotě srdce, bude naše modlitba pravá. Jednoduchost při modlitbě je velmi důležitá. Může být také mnohotvárná, například čtením v Písmu svatém. Ale teprve jednoduchost v nás umožní Duchu svatému, aby k nám mluvil a stále znovu nás podněcoval.

(Z "Medjugorje",
Postfach 18A - 1153, Wien)

Páter Tomislav Vlašić, OFM

MYŠLENKA NA NEDĚLI

Poslání apoštolů zaznamenávají kromě Marka (6,7-13) také Matouš (10,1.5-15) a Lukáš (9,1-6) a vzájemně se doplňují.

Učedník, který se zapojil do služeb evangelia, měl by po těchto Kristových slovech přezkoumat, zda je dost skromný... Zda na jeho podnikání neleží stín ziskuchtivosti, třeba jen tužbou po uznání, po pochvalě nebo i po lidském soucitu... A ti učedníci, kteří jsou v nepřímé službě Kristu, by se měli zamyslet nad tím, zda se dovedou uskrovnit, aby mohli v pravý čas a v dostatečné míře poskytnout šifitelům Radostné zvěsti potřebný chléb a přístřeší.

Apoštol musí počítat i s nepřítelstím a odporem. Ale nemá proto ztrácet pokoj... Ani odmítnutí, ani jakákoliv urážka nás nesmí připravit o pokoj, jehož jsme šifiteli. Bůh nás nebude přece odměňovat podle toho, zda jsme měli úspěchy, které od nás nakonec nezávisí, ale podle lásky a úsilí, které jsme projeвили v jeho službě.

Alé v takových případech nemá-me ztracet čas... Bohužel, u Matouše se dovídáme, že nevěra a vzepření se Božímu hlasu, který přichází z nitra svědomím a zvenku ohlašo-váním evangelia, bude horším přeči-nem než nejhorší sodomská těles-nost...

Je třeba přiznat, že není lehké zachovat si pokoj tam, kde při plně-ní Božího poslání narazíme na nepochopení nebo na postoje, které při-pomínají posměch. Naštěstí Pán v takových případech od nás nezá-dá, abychom pokračovali. Káže nám ztichnout a jít jinam.

Když se tak má stát v cizím do-mě, u cizího člověka, nebývá to až tak těžké. Horší je, když hlásáme Boží pravdu doma, těm nejbližším... Například vlastním dětem. Ale Páno-vo slovo platí i v takových přípa-dech. I tu je třeba jít dál... Ale kam? Jen jedním směrem - nahoru...Od člověka, který nás neposlouchá, k Bohu, který nás vždycky rád vy-slechne a vždy také i pomůže. Ne-měly by nás poznamenat nepokojem ani takové situace... Zůstává nám modlitba.

Podle S. Bajana

Svatyně v Caravaggiu 13. května 1993 Výročí prvního zjevení ve Fatimě

LÉTA BOJE

V této vznešené svatyni ve veče-řadle, které trvá celý den, vy kněží a věřící mého Mariánského hnutí z lombardské oblasti, jste si dnes připomněli výročí mého prvního zje-vení, které se uskutečnilo ve Fatimě v chudičké Cova da Iria.

Žijete ještě v čase mého zjevení.

Jste v srdce tohoto mého posel-ství.

Válka mezi Ženou oděnou slun-cem a rudým drakem dosáhla v těch-to letech nejvyššího vrcholu.

Satan si zřídil ve světě své krá-lovství. Nyní vám vládne jako bez-pečný vítěz.

Mocnosti, které vedou a řídí lid-ské události podle svých zvrácených plánů, to jsou ony temné a ďábelské mocnosti Zla.

Podánilo se jim dohnat celé lid-stvo k tomu, aby žilo bez Boha; roz-sely všude blud teoretického i prak-tického ateismu; vztyčily nové mod-ly, před nimiž se lidstvo sklání v adoraci: rozkoš, peníze, vášeň, ne-čistotu, pýchu, bezbožnost.

Tak se ve vašich časech stále více šíří násilí; egoismus způsobil, že lid-ská srdce jsou necitelná; nenávisť se šíří jako zběsilý požár; války se rozmnožily ve všech částech světa a nyní žijete uprostřed hrozby nové strašlivé světové války, která přine-se zničení národům a státům a ze které nikdo nevyjde jako vítěz.

Satanovi se podařilo vstoupit do-vnitř církve, do nového Božího Izraele.

Vstoupil tam s dýmem bludu a hřichu, se ztrátou víry a odpadlic-tvím, s kompromisem se světem a ve vyhledávání rozkoší.

V tomto roce se mu podařilo svěst biskupy, kněze, řeholníky a věřící.

Zednářské mocnosti vstoupily do církve podlým a skrytým způsobem, založily svou pevnost na stejném mís-tě, kde žije a pracuje zástupce mého Syna Ježíše.

Žijete v letech krvavé bitvy, proto-že nyní dolehla na všechny velká zkouška.

Uskutečňuje se to, co je obsahem třetího tajemství, které vám zatím ne-bylo sděleno, ale které se nyní zjevuje samo těmi událostmi, které právě prožíváte.

Abyste se na to připravili, dala jsem vzniknout ve všech částech světa Dílu Mariánského kněžského hnutí.

A tak jsem si zvolila toto malé a ubohé dítě, aby jako nástroj mého mateřského plánu spásy a milosr-denství založil všude toto dílo.

Jeho prostřednictvím jsem vás povolala ze všech stran, abyste se za-světili mému Neposkvrněnému Srdci; abyste se všichni uchýlili do bezpeč-ného přibytku, který vám připravila vaše nebeská Maminka; abyste rozmnožovali večeřadla modlitby jako hromosvody, které vás chrání před ohněm zkázy.

Tolik z vás mi odpovědělo se sy-novskou láskou a velkodušností.

Nyní se můj plán uvádí ve skutek a úkol, který jsem svěřila tomuto mé-mu synáčkovi, se právě naplňuje.

Proto dnes k vám shlížím se zvláštním zalíbením jako Maminka, kterou těšíte a oslavujete.

Vyzývám vás, abyste prožívali be-ze strachu a s velkou důvěrou a na-dějí tato léta krvavé bitvy.

Z kalichu utrpení, které dosud svět nepoznal, vzejde božské slunce nové éry, dosud nepoznané humani-ty, milosti a svatosti, lásky a spra-vedlnosti, radosti a míru."

POSELSTVÍ KRÁLOVNY MÍRU

Poselství z technických dů-vodů uveřejníme v příštím čísle SVĚTLA.

SVATÝ OTEC NA TÉMA AIDS

U příležitosti návštěvy biskupů afrického státu Burundi "ad limina" řekl Sv. otec Jan Pavel II. 27. dubna, těsně před svým zraněním, mi-mo jiné:

"Když jsem byl u vás na pastorační návštěvě, dlouho jsem hovořil o epidemii AIDS, která ve vaší zemi postihuje mimořádně velký počet lidí. Podotkl jsem také, že pastorační církev stojí v tomto ohledu před celou řadou požadavků. Především je třeba informovat a vychovávat. Za žádnou cenu nesmíme souhlasit s názorem, který prosazuje pouze zdravotnickou prevenci této choroby a ponechává stranou to podstatné, čím je správné a etické chování v oblasti sexu. Je třeba muže i ženy vést k efektivní zralosti a řádné sexualitě pouze v manželství.

V očekávání dne, kdy metla AIDS bude definitivně přemožena, chceme trpícím pomáhat, zničené rodiny podporovat, sirotků se ujmát a zůstávat nablízku všem těm, které se jiní pokoušejí svést z pravé cesty. Usilujeme o to být všem vším dle příkladu obdivuhodného apoštola vyhoštěných P. Damiana de Veuster, jehož ke své velké radosti zařadím brzy do seznamu blahoslavěných..."

MLÁDEŽ A MISIE

Církev, zvláště ústy svého nejvyššího představitele Jana Pavla II., neustále vyzývá mládež celého světa věnovat svou energii Božímu království. Chtěli bychom zde připomenout několik výzev, nabádajících k misijní činnosti.

V Apoštolském listě "Ad juvenes" (Mládeži), Sv. otec říká: "Opakuj slova Kristova: Modlete se k Pánu žně, aby poslal dělníky na svou žeň. Také vy se modlete, neustále a důrazně prostě! A jestliže se ovoce těchto modliteb zrodí ve vašem srdci, poslechněte Pána, který říká: Následuj mne!"

V poselství ke Dni povolání, Sv. otec říká: "Mladí přátelé, Kristus vás posílá. Vy znáte jeho slova před odchodem ke svému Otci: Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všem tvorům. Dnes opakuje tuto výzvu mnohým z vás. Jděte v první řadě těch, kteří jsou připraveni opustit svou otcinu pro misie bez hranic. Vaší obětavou činností chce Kristus dosáhnout celého lidstva."

V poselství ke Dni misí 1985 Sv. otec říká: "Mladí celého světa, volám vás silou, jež přichází ze slov samotného Krista: budoucnost církve závisí na vás, stejně jako evangelizace Země v budoucích staletích."

Během své návštěvy v Lucemburku Sv. otec říká: "Obdivuhodný příklad velkého počtu lucemburských misionářů podněcuje také dnes mnohé mladé této země k následování Krista touto formou, tolik potřebnou pro život církve."

Z Espera katolika přeložil Ing. J. Markovič

MARIÁNSKÝ CTITEL

Arnošt z Pardubic, první pražský arcibiskup, byl po celý život velkým ctitelem mariánským. Sepsal ke vzdělávání kněží a věřících obsáhlé dílo o uctívání Panny Marie, které má 150 rozjímání, jednání o přednostech a slávě nebeské Královny. Dílo, jež pojmenoval "Mariale" se stalo významnou duchovní pomůckou všech, kdo se k Marii utíkají. Z této práce a z Arnoštova životopisu vybíráme další citáty v tomto čísle.

* Ave Maria. Neplatí toto pozdravení také nám, tj. našemu spasení, našemu zachránění? Jis-tě by bylo nezdvořilostí, kdybychom si nevšimli jakéhokoli pozdravu. Tím více, kdybychom si nevážili nebeského pozdravu Marii, která je počátkem našeho vykoupení Kristem Pánem.

LITURGICKÁ ČTENÍ V TÝDNU

Neděle 10. červenec - 1. čt.: Am 7,12-15
15. neděle v mezidobí - 2. čt.: Ef 1,3-14; Ev.: Mk 6,7-13

Pondělí 11. červenec svátek sv. Benedikta	- 1. čt.: Př 2,1-9 Ž 34(33),2-3.4+6.9+12.14-15 odp.: 2a Ev.: Mt 19,27-29
Úterý 12. červenec ferie	- 1. čt.: Iz 7,1-9 Ž 47,2-3a.3b-4.5-6.7-8 odp.: srv. 9d Ev.: Mt 11,20-24
Středa 13. červenec nez. pam. sv. Jindřicha	- 1. čt.: Iz 10,5-7.13-16 Ž 93,5-6.7-8.9-10.14-15 odp.: 14a Ev.: Mt 11,25-27
Čtvrtek 14. červenec nez. pam. bl. Hroznatý	- 1. čt.: Iz 26,7-9.12.16-19 Ž 101,13-14ab+15.16-18.19-21 odp.: 20b Ev.: Mt 11,28-30
Pátek 15. červenec pam. sv. Bonaventury	- 1. čt.: Iz 38,1-6.21-22.7-8 Ž Iz 38,10.11.12abcd.16 odp.: 17b Ev.: Mt 12,1-8
Sobota 16. červenec - nez. pam. Panny Marie Karmelské	- 1. čt.: Mich 2,1-5 Ž 10(hebr.),1-2.3-4.7-8.14 odp.: 12b Ev.: Mt 12,14-21

UMĚLEC A KARMELITÁN

V Hamburku se 10. listopadu 1820 narodil židovskému obchodníkovi Davidu Abrahámu Cohenovi syn Heřman. Pyšný otec ani netušil, co z toho děcka jednou bude a že ho později zapudí pro pravou víru.

Gymnazista Heřman si svým mi-lým a laskavým chováním získal sympatie svých učitelů i kamarádů. Navíc pro jeho mimořádné nadání se mu říkalo "génius". Jako "zázračné dítě" dosáhl hrou na klavír výraz-ných úspěchů. Na dvoře dvou velko-vévodů vzbudily jeho znalosti zájem knížat, kteří ho nejen obdivovali, ale také mu připravili cestu do Paříže, centra umění. A tak u Franze Liszta byl Heřman dítě domu, u George Sandové, tehdy známé románové spisovatelky, byl jako doma, u Kris-tiny, princezny Belgioso, byl skoro denním hostem; bohužel byl také hostem heren, které napřed jeho jmění, získané koncerty, rozmnožily, ale potom také pohltily. Svůj začíná-jící, nestálý život užíval marnivě, cti-žádostivě a sverázně. Svět mu ležel u nohou, ale vnitřně strádal.

A přece později ten, kterého znalo půl Evropy jako báječného a závi-děnihodného umělce, vyznal: "Prošel jsem svět, viděl jsem svět, miloval jsem svět. Ale jen jedinému jsem se v něm naučil: že ve světě se nenajde štěstí."

Heřman však měl poznat to pravé štěstí. Jednou ho potkalo zastřené o jednom květnovém pátku v roce 1847. Měl 27 let. K okruhu jeho známých patřil také princ von Mos-kowa. Ten hledal pro svůj sbor v malém kostele dirigenta. Na na-bídku projevil Heřman ochotu tuto službu vzít. Aby se přesvědčil o kva-litě zpěváků, šel na kůr. Odtud také mohl shlížet do chrámového prsto-ru. Májová pobožnost, které tehdy byl přítomen, byla skromná, ale vel-mi ho dojala. Na oltáři ozdobeném svíčkami a květinami stál předmět, který zářil zlatem. Heřmana pojala úcta, jakou dosud nepocítil. Upřeně hleděl na zlato, které zářilo jako slunce. Nyní je kněz vzal do rukou, obrátil se, vyzvedl výše - ach, jak la-hodné světlo z něho vycházelo! - a požehnal jím klečící lid. Heřmana to bolestivě proniklo. "Pocítil jsem zvlá-štní pohnutí, jako bych neměl na tomto žehnání účast; zdálo se, že ne-ní určeno pro mě."

Pod vlivem tohoto zážitku Heř-man příští pátek opět přišel do toho-to malého farního kostela. A v oné hloubce duše, která se otevírá jen pro Boha, pocítil božské pohnutí právě v tom okamžiku, když kněz monstrancí udílel požehnání. Nevě-děl, co se s ním děje. Vůbec nic nechápal.

Ale nástroj jeho bytosti počal zvo-nit. Beze slov, avšak srozumitelně v něm zněla jiná, vyšší Skutečnost. Čím častěji toto setkání s Eucharistií vyhledával a opakoval, tím toto zvo-nění bylo jasnější a dojemnější. Kle-čel teď před tajemstvím, které ho dojímalo, před skrytým Pánem, kte-rého neznal. Jeho předvídavé srdce se zachvívalo před Tím, který se stal člověkem, který se daroval, před zpřítomněnou Boží láskou.

Uchvácen a podoben Šavlovi, který prohlédl, stal se vidoucím a nyní byl připraven na paprsek mi-losti: "Co chceš, abych učinil?"

Odpověď ještě nedostal. Ale v já-dru jeho bytí vpučel nový, jasný smysl života a tlačil se na světlo. Když končily májové pobožnosti, ta-dy, u Matky milosti, řekl Heřman své jasné ANO k Boží nabídce. Sv. Bernard praví: "Neboť Boží vůle je, abychom všechno dostávali skrze Marii." Heřman nosil své tajemství v srdci jako Maria a čekal, až přijde jeho hodina.

Křest tohoto konvertity připadl na 28. srpen 1847, na svátek sv. Augustina. A křestní jméno tohoto muže z kmene Léviho znělo: Maria Augustin. Ten starý člověk, obdivovaný umělec Heřman, umřel světu. V novém člověku žil Kristus, jehož cíle a cesty byly vyšší než celé nebe.

První svatě přijímání přijal Augustin 8. září 1847 na svátek Narození Panny Marie.

Opravdu Božím řízením vstoupil Augustin do mariánského řádu. Byl sice ještě nucen strávit dva roky ve světě a jako umělec vydělávat peníze na úhradu starých dluhů z heren, avšak cíl proměněného člověka zůstal v uměleckém světě nezměněn. To jeho posluchači cítili a s novým obdivem sledovali jeho proměnu.

6. října 1849, v předvečer Panny Marie Růžencové, byl Augustin přijat do noviciátu karmelitánů. Jako kněz se pak P. Herrmann, jak ho později vždycky nazývali, stal kazatelem Nejsvětější svátosti. Pod ochranou Panny Marie byla jeho řeholní cesta cestou "Marie přes hory", to znamená, že vedla přes pozorování do zvěstování, do nadšného sdělování pravdy o přetékaní Boží lásce.

Jeho horlivost přinášela nesčetná obrácení; jeho rada těšila, domluva napravovala. Po létech vyčerpávající a velmi plodné práce se mohl opět stáhnout do samoty. A to se stalo v mariánském měsíci máji. Jako samotář byl mnich ve svém žvilu. Přesto měl P. Herrmann naplnit svůj život nikoli tady, ale v kněžské službě bliženské lásky. Jeho mariánské ANO bylo k tomu samozřejmé. V Prusích bylo zapotřebí duchovního pro francouzské zajatce. Byla válka. Jako rodilému Němci mu nebránili vstoupit do Německa. A v Berlíně-Spandau čekalo šest tisíc zajatců na polního kuráta.

Jeho noví chráněnci mu leželi na srdci. Obléhali ho od rána do večera, dobrých 50 vojáků denně přicházelo ke zpovědi a sv. přijímání. Mrazivá zima a dlouhé hodiny ve studené zpovědnici však lezly knězi do morů kostí. V nemocnici při ošetřování nemocných na neštovice se nakazil a k tomuto smrtelnému konci pronesl umírající opět své poslední láskyplné Staň se!

Angelo Laszby: "Maria mi sdělila tajemství Eucharistie. A já jsem poznal, že Eucharistie je život a štěstí! - Už nemám jinou matku než Matku krásného milování, Matku Eucharistie a ta si podmanila celé mé srdce. Víte, proč jsem se stal mnichem? Abych tuto poznanou lásku miloval..." To je věčné svatě přijímání.

Nejkrásnější eucharistické zázraky

Petrinum, České Budějovice 1990

"ZRAK SRDCE"

Tělesný zrak stále upínáme na hmotné věci, tvory, lidi. Bohužel mnohdy se zde zastavíme. - Křesťan však musí jít dál: musí všechno prohlédnout, posoudit a ohodnotit i zrakem srdce.

Budou-li přítomna naše srdce v souzvuku s milujícími Srdci Pána a naší nebeské Matky, bude to hodnocení správné a budeme schopni všem prokazovat nesmírně větší lásku.

podle V.D.

Prostřednictvím Panny Marie k nám sestupuje od Otce světél Ježíš Kristus a všechno dokonalý dar, všechno duchovní dobro.

Arnošt z Pardubic

PROHLÁŠENÍ PŘEDSEDNICTVA A ŘÍDÍCÍ RADY PAPEŽSKÉ AKADEMIE PRO ŽIVOT, NA ZÁVĚR JEJICH PRVNÍHO ZASEDÁNÍ

Otázka lidského života je dnes uznána jako prvotní a základní hodnota všech Chart lidských práv. Toto uznání se stává účinným pouze tehdy, když je přijímán život každé lidské bytosti - od početí až do přirozené smrti, když je bráněn a podporován při respektování jeho nezadatelné důstojnosti. Co je třeba považovat za platné pro jednotlivou lidskou bytost, to také platí ve vztahu k obyvatelstvu (celého) světa. Všichni lidé totiž mají totéž nedotknutelné právo na život, protože subjektem tohoto nezadatelného práva je lidská osoba jako taková.

Tváří v tvář poplašným kampaním cítíme povinnost potvrdit, že nelze zastávat názor, že svět zaznamenává takový růst obyvatelstva, že by se musela předvídat bezprostřední nejistá budoucnost a nouze ve všech zemích, počínaje méně rozvíjenými. A pak je nepravda a odporuje přirozené a Hippokratově etice tvrdit, že procento

porodnosti musí být drasticky omezeno, a používat k tomu jakéhokoliv prostředku, jen když je vhodný ke kontrole demo-grafického růstu: antikoncepce, sterilizace, umělý potrat, eutanazie.

Proces tzv. "demografického výbuchu" totiž vstoupil do fáze slábnoucí, poslední statistické údaje potvrzují, že v různých částech světa nejen že neroste počet obyvatelstva, ale zaznamenává se zneklidňující opačná tendence. Bohatší země by měly usilovat o to, aby poskytovaly hospodářské a sociální podpory rozvojovým zemím, a ne aby jim vnucovaly politiku omezování porodnosti.

A proto z etického hlediska musí být zdůrazněny dva krajně závažné údaje, které se dovolávají rozumu a svědomí každé dobré osoby, ať je příslušníkem kteréhokoliv národa:

na prvním místě pokus vnutit společnosti, především v rozvojových zemích, a jednotlivým rodinám plánování porodnosti, zakládající se na omezeném hospodářském a utilitaristickém názoru, a proto lhostejnému k požadavkům spravedlnosti, což má za následek těžké porušení práv rodičů na odpovědné plnění v podmínkách skutečné svobody;

na druhém místě k dosažení tohoto záměru - používání prostředků škodících životu a zraňujících důstojnost lidské osoby.

Jako služebníci života proto do-svědčujeme následující:

Tvrdíme, že každý člen lidského rodu je osoba. Oddanost, která každému patří, nezávisí ani na jeho věku, ani na nemoci, která by ho mohla postihnout. Od svého početí až do posledního okamžiku života je to táž lidská bytost, která se rozvíjí a umírá. Práva osoby jsou absolutně nezadatelná. Oplozené lidské vajíčko, embryo, plod nesmí být darovány ani prodávány. Nesmí se jim upírat právo na postupný rozvoj v lůně vlastní matky. Manipulace a resekce embrya a plodu, umělý potrat, eutanazie nesmí být skutky služebníka života.

Potvrzujeme také, že lidská se-mena života musí být vždy chráněna. Lidský genóm (soubor genů lokalizovaný v chromozómech buněčného jádra), jehož je každá generace pouze nositelem, nesmí být předmětem ideologických nebo komerčních spekulací. Složení takového genómu je vlastnictvím celého lidstva, a proto nemůže být předmětem nějakého patentu.

V touze udržovat ve věčné paměti Hippokratovu tradici a sladit naši praxi s učením katolické církve odmítáme jakéhokoliv vědomé zhoršování genómu, jakéhokoliv zneužívání a vykořisťování gamet (zralých pohlavních buněk) a jakéhokoliv vyvolávané padělání reprodukčních funkcí.

Úleva v utrpení a uzdravení z nemoci, chránění zdraví a náprava dědičných vad, to jsou cíle našeho úsilí při trvalém respektování důstojnosti a posvátnosti lidské osoby.

A proto považujeme za naléhavé, aby celé lidstvo, prostřednictvím OSN, které je reprezentují, čelilo problému populace a rozdělení zdrojů podle opravdu vědeckého klíče, v souladu s přirozenou a hippokratovskou etikou. Takové harmonické spojení mezi vědeckým úsilím a etickými požadavky na ochranu hodnoty života bude podporovat ono odpovědné plánování porodnosti, jak ji představuje a hájí morálka katolické církve, jako ryzí lidskou ekologii a umožní postoj, který respektuje svobodu svědomí dvojice před Bohem, jehož vůli člověk poznává skrze opravdový, správný a jistý úsudek svědomí.

Radio Vaticana, 21. června 1994

CO JE TO HOSPIC?

Bezplatná lékařská péče a bezplatné zdravotnictví patřily k nejtěžšímu kalibru z obranného arzenálu komunistické propagandy. Ve skutečnosti šlo o veliký podvod, neboť na zdravotnictví jsme si platili svými daněmi. Bezplatná zdravotnická péče je nesmyslem, nikde na státní úrovni neexistuje. Občan si ji platí buď přímo nebo nepřímo na základě pojištění.

Jedinou skutečně bezplatnou zdravotnickou péčí je ta, kterou poskytuje už čtyři staletí řád Milosrdných bratří. Na Moravě byly známy jejich nemocnice na Starém Brně, v Letovicích a ve Valticích, které v pravém slova smyslu nepatřily historicky k Moravě a byly do ní (a do Československé republiky) začleněny až po první světové válce.

Nicméně nemocnice Milosrdných bratří, založená už r. 1605 knížetem Karlem I. z Lichtenštejna, který ten-to řád sem uvedl, sloužila dlouhou dobu Moravanům i Rakušanům, česky i německy mluvícímu obyvatelstvu. Roku 1950 potkal valtické Milosrdné bratry osud všech řeholí v tehdejší Československu. Dnes by jim měly být v restituci vráceny klášter, nemocnice i další objekty.

Jaký je skutečný stav, jsme se zeptali ředitele nemocnice MUDr. Vladimíra Chalupského, který je praktikujícím katolíkem:

Pane řediteli, kdy byl objekt ve Valticích předán Milosrdným bratřím?

"Stalo se tak roku 1990. Nemocnice však je samostatným subjektem a patří pod Okresní úřad v Břeclavi. Bratři ji ještě nevedou, pouze se vrátili do svých prostor a obnovili konvent."

Je naděje, že Milosrdní bratři získají svou nemocnici zpět?

“Bratři se řádně se všemi náležitostmi o restituci přihlásili. Na základě vyjádření biskupské konference je však třeba ještě doplnit, od koho se budou tyto majetky požadovat.”

V poslední době znepokojují veřejnost zprávy o údajně připravovaném zrušení valtické nemocnice. Co je na tom pravdy?

“Nejedná se bezprostředně o zrušení nemocnice, ale jsou snahy Všeobecné nemocenské pojišťovny, aby nebyla podepsána smlouva mezi ní a nemocnicí. Tím by se ovšem dostala nemocnice do vážných potíží, které by mohly vést ke skutečnému zrušení nemocnice nebo omezení její činnosti. Ovšem podle mého názoru tato snaha pojišťovny není zdůvodnitelná a není zákonná.

My máme s pojišťovnou smlouvu do konce roku 1995. Je tam dodatek, že smlouva může být vypovězena dispozičně za dvacet tři měsíců. Oficiálně nic takového nebylo sděleno, ovšem neoficiálně byla tato zpráva publikována, je tedy na světě a my na ni musíme reagovat. Budeme o tom s ředitelem Všeobecné nemocenské pojišťovny jednat.”

Slibujete si v případě vrácení nemocnice řádu zlepšení celkové úrovně, jak odborné, tak po stránce organizační, mezilidských vztahů apod.?

“Samozřejmě, že ano. Ekonomický systém, který řád při provozu svých nemocnic praktikuje, je vyzkoušen již po čtyři století. Milosrdní bratři spojují totiž zdravotnickou péči s charitativní. To se stane i ve Valticích v případě navrácení nemocnice řádu. Milosrdní bratři vždycky poskytovali své služby všem bez rozdílu stavu, povolání, náboženského nebo světonázorového přesvědčení, rasové nebo národnostní příslušnosti. Finance na provoz nemocnice plynuly jednak z dotací, jednak z vlastního hospodaření. Pro Valtice počítáme s tím, že zdravotní péče bude zahrnovat nejen české, nýbrž i rakouské občany, kteří k nám mají velice blízko.”

V Brně i v Letovicích měli Milosrdní bratři dobrou pověst a tato tradice i po čtyřiceti letech přžívá. Je tomu tak i ve Valticích?

“Ano, je. Valtická nemocnice byla dlouhou dobu jedinou nemocnicí v širokém okolí. Jména některých lidí, kteří tu pracovali, mají dodnes zvuk. Roku 1884 byla ve Valticích založena chirurgická škola pro celé mocnářství rakousko-uherské, což také svědčí o vysoké úrovni Milosrdných bratří.”

Z historie víme, že každá nemocnice Milosrdných bratří má vždycky svoji specialitu, zvláště na úseku charitativní služby. V Letovicích například fungovala a funguje léčebna pro dlouhodobě nemocné, rovněž tak v Brně.

“To ve Valticích nemáme, ale zřídili jsme zde jako první v republice hospic, otevírali jsme ho vloni v září. U nás v republice je to dosud neznámý pojem. Do hospice se přijímají lidé, jejichž stav je vážný, řekl bych smrtelný. Pro tyto nemocné se zatím dělá velmi málo. Je nutno jim poskytnout jednak kvalifikovanou zdravotní péči, jež by jim umožnila když už ne uzdravení, tak alespoň důstojnou smrt, jednak i patřičnou duchovní péči, což je neodmyslitelné od kněze, který by měl dostatek času, aby se těmito lidem věnoval. Žádali jsme již o to brněnského pána biskupa, je to zatím otevřená otázka. Kdyby došlo k restituci, tak se počítá s tím, že řád otevře ve Valticích noviciát, čímž bychom dostali kněze, jež by měl na starosti duchovní péči v nemocnici, zvláště pak v hospici.

Snažíme se pobyt těchto pacientů učinit co nejméně bolestný, zpříjemnit jim to co možná nejvíce. Na pokojích jsou k dispozici telefony, televize, za což bych chtěl poděkovat Městskému úřadu ve Valticích i dalším obecním úřadům, které na to přispěly, návštěvy jsou neomezené celých 24 hodin, příbuzní mohou chodit za svými nemocnými i v noci.”

Všeobecně se hovoří o vysokém stupni technického vybavení valtické nemocnice....

“V porovnání s nemocnicemi Milosrdných bratří v zahraničí jsme samozřejmě ještě stále pozadu, nicméně v poměrech naší republiky rozhodně ne. Běžně provádíme například laparoskopické operace, já jsem s tím začal již roku 1969. Milosrdní bratři z Rakouska i odjinud se nás snaží vybavovat nejmodernější technikou ve všech směrech.”

Funguje také nemocniční kaple s pravidelnými nedělními bohoslužbami?

“Jistěže. Po listopadu, kdy jsem se stal ředitelem, to byla jedna z mých prvních starostí ve spolupráci s panem farářem Procházkou.”

Pane řediteli, děkujeme za rozhovor.

Rozmlouval R. Malý

V RODINNÉM SPOLEČENSTVÍ

Protože rok 1994 byl, jak známo, vyhlášen organizací OSN jako Rok rodiny a zároveň v rámci dalšího roku Desetiletí duchovní obnovy je jeho náplní práce a odpovědnost, nabízíme k zamyšlení tuto kapitolku z knihy dr. Theodora Boveta “Man-želství - tajemství toto je veliké”.

V rodinném společenství hraje každý člen svou úlohu, kterou zároveň slouží nejlépe celku i nejlépe rozvíjí sebe. V tomto smyslu vládne v rodině "posvátný řád" čili hierarchie. Muž je "hlavou" manželství, žena "srdcem". To platí zejména o úloze otce a matky v rodině. Není dobré, jsou-li tyto úlohy zaměněny - jestliže žena je silná a muž citovější; protože to mimo jiné působí posun ideálů u dětí: dcery dostávají tvrdý, mužský rys a vůči muži postoj přezíravě protektorský a naproti tomu synové marně touží po pravé duševní vřocnosti, pěstují ve svém nitru cit, žení se často s chladnými ženami, které jsou silnější než oni, do nichž však zpočátku promítají všechnu lásku a později upadají do rezignace nebo se stávají nepřáteli žen a podle okolností mohou získat i rysy homosexuální.

Ale také úkoly muže a ženy mají vždy dva póly. I ženatý muž, který už "má" ženu, musí se nadále o ni ucházet. A rovněž matka má zůstat pro svého muže zároveň i nevěstou a milenkou. "Běda matce, která chce být jen matkou, a běda milence, která chce být jen milenkou! Obě tím rozbíjejí napětí, do něhož je pohlaví vrhá přece jen kvůli skutečnému životu. Hrozí jim zpronevěření sobě a zakrnění" (E. Michel).

Děti jsou podle svého stáří různě závislé na rodičích, přičemž je stále třeba si připomínat, že cílem výchovy není co možná nejdokonalejší poslušnost či dokonce druh drezury, ale plná zodpovědnost v rámci svobody. Ke konci puberty by dítě mělo být tak daleko, že by se rozhodovalo svobodně, se zodpovědností jedině vůči Bohu a nejlépe aby se rodičů přátelsky ptalo na radu, přičemž by se mu ponechávala volnost touto radou se také případně neřídit. Pro malé dítě jsou rodiče zástupci Božími na zemi (matka zástupcem Boha milosrdného, otec - Boha spravedlivého), později se rodiče stávají zástupci lidské vlády, již je třeba se v celku podřizovat, ale zároveň o ní rozumně uvažovat, neboť není neomylná. Často jsou rodiče prvními "nepřáteli", kteří vystoupí proti dítěti, a je důležité, aby se dítě na nich učilo měřit se s nepřáteli rytířsky a konec konců je milovat.

Děti se mezi sebou učí bratrství. Pro nejstarší dítě to je nejdřív těžké přijmout sourozence, zvláště toho prvního. Musíme vědět, že podvědomé reakce žárlivosti, které se mohou projevat záchvaty hněvu a charakterovými vadami všeho druhu, jsou něčím normálním. Nejlépe je zaujmout k nim takové stano-visko, že se pečlivě vyhýbáme tomu, aby nejstarší dítě bylo stavěno do protikladu k mladšímu nebo aby bylo zanedbáváno; budeme mu prokazovat zvláštní něžnosti a co nejdřív ho přitáhneme jako "spolupracovníka" při péči a výchově menšího dítěte. Nejmladší z více sourozenců může podle okolností také pociťovat zvláštní potíže, na které chceme upozornit. Bratrství spočívá na stejné lásce rodičů ke všem dětem, což ovšem neznamená naprosté rovno-stářství. Zkušená matka dělívá koláč každému na stejné kusy, aby se její děti učily závčas setkávat se s nerovností osudů a vyrovnávat je.

Důležitým výchovným momentem je zapojování dětí do domácích prací.
(přeložil Zdeněk Fišer)

VÝROČÍ CÍRKEVNÍHO UČITELE

Na letošní 15. červenec připadá nejenom svátek biskupa a církevního učitele sv. Bonavenury, ale i 720. výročí jeho úmrtí. I po sedmi stoletích je památka na něho velmi živá a ukazuje, že hodnotné dílo přetrvává věky. Jeho spisy jsou s ne všedním zájmem čteny, jsou obdivovány osobní ctností, nevšední pile a učenost, mnozí věřící lidé vidí v něm veliký příklad k následování.

Tento světec a významný italský filozof, vlastním jménem Jan Fidanzas pocházel z Bagnarci v Toskánsku. Ve 22 letech vstoupil do řádu Menších bratří sv. Františka a po noviciátě byl poslán do Paříže, kde studoval filozofii a teologii. V Paříži proslul mimořádnými vlohami a svatostí života, brzy dokonce předstihl svého oblíbeného a slavného učitele Alexandra Halenského. Ve 30 letech byl ustanoven klášterním lektorem bohosloví a po 3 letech profesorem na pařížských vysokých školách, kde právě přednášel i sv. Tomáš Akvinský. Oba profesori byli chloubou univerzity, předčili nadáním a učeností všechny tehdejší mistry pařížské. Sv. Bonaventura byl vynikajícím řečníkem a uchvacoval své posluchače bystrostí ducha, krásou formy podání i svou usměvavou tváří, plnou zvláštního jasu. Po 5 letech profesorského působení byl zvolen představeným františkánského řádu, který dobře vedl a přispěl k jeho upevnění.

Bonaventura také plně rozvíjel velmi plodnou literární a vědeckou činnost. Kromě odborných spisů zanechal mnohá díla, přístupná všem zájemcům. Některé jeho spisy, zejména Kniha o životě duchovním a O sedmi stupních rozjímavého života byly již v 15. století přeloženy do češtiny. Pozornosti se také těšila díla Cesta mysli k Bohu, Samomluva a Legenda o sv. Františku z Assisi, kterou u nás přeložil Jan Milíč z Kroměříže. Dcera českého krále Přemysla Otakara II., svatojiřská představená Kunhuta vlastnila Bonaventurův spis Strom života a velmi si ho vážila. V jeho velkých dílech dogmatických i v komentářích ke knihám Písma sv. je velké množství hlubokých úvah o potřebě a podstatě sebepoznávání a rozjímání, jsou uváděny i myšlenky významných světců.

Mystika Bonavenury, ovlivněná sv. Augustinem, Bernardem, Františkem a Viktorinem, měla značný vliv na myšlení v řeholním společenství a působila také navenek.

Světec i v úřadu generálního představeného rád prokazoval různé služby svým bratřím a pomáhal jim při všech pracích. Nejraději ošetřoval nemocné. Zůstával věrný pokoře světce z Assisi, svou dobrosrdečností, pracovitostí, laskavostí a obětavostí byl příkladem pro druhé. Svým životem potvrdil, že dokonalost nezáleží v hluboké učenosti, ale hlavně v tom, že všední a obyčejné věci jsou konány dokonalým způsobem. Víra a vědění se podle něho nevyklučují - víra dodává našemu duchu čistotu a správné zaměření.

Pro své zásluhy byl roku 1265 jmenován arcibiskupem v anglickém Yorku a když papež Řehoř X. svolal druhý lyonský všeobecný sněm, po-výšil ho na kardinála. Významně se podílel na přípravě a řízení koncilu a předsedal hlavním zasedáním. Jeho zásluhou došlo k obnovení jednoty s východními křesťany, i když neměla dlouhého trvání. Před ukončením církevního sněmu sv. Bonavenura neočekávaně zemřel, krátce poté, když přijal svátost umírajících. Pohřeb se konal za účasti papeže a celého sněmu. Roku 1482 byl vřazen mezi světce a Pius V. jej prohlásil za církevního učitele. Po 12 letech byly ostatky světce zvané-ho "serafínský doktor" uloženy do františkánského chrámu na Saoně.

Stanislav Zeman

ZA OBRODU RODIN

Žijeme na přechodu od doby moderní k postmoderní, jak říká Guardini. Základní a podstatné věci v životě se nemění - jen jejich formy a způsoby se upravují po-dle změněných podmínek. I sám vtělený Boží Syn je musel respek-tovat (když nemohl veřejně vy-stoupit před 30. rokem).

V dávné minulosti, kdy byla většina lidí u nás křesťanská, po-čínala si církevní vrchnost mnohdy dost autoritativně a suverénně (jako "pastýři" se "stádem ovcí"). A také si šla někdy svou vlastní cestou nesta-rajíc se příliš o problémy laického světa.

Druhý vatikánský koncil změnil mnohé. Dnes jde také o vytvoření živého společenství mezi věřícími i duchovními, což předpokládá od-bourání staré vrchnostenské nadřa-zenosti hierarchické a zapojení laiků do evangelizační práce. Někteří věří-cí si dost zúžili víru na modlení a kostel - k čemuž nás mnohé donu-tila náboženská perzekuce minulého režimu. Zbožnost a nedělání zlého však není cestou ke spáse, nýbrž jen skutky lásky.

Cestu ze současné krize světa ukazuje obětavá láska, která zapo-míná na sebe a žije pro druhé. Kře-sťan musí vyzařovat světlo víry i hřejivé teplo lásky - jen tak může dnes oslovit své bližní. Chybí nám i národní výchova, národní citění, láska k vlasti a osvojení si národní tradice duchovních hodnot. O to vše nás připravila 40letá totalita.

Dá se říci, že krize doby je z velké části krizí výchovy. A ta je převážně úlohou žen-matek. Nesprávně pojatá emancipace žen vedla k jedno-stranně ekonomické deformaci - za-tímco jejich základním a primárním úkolem je psychologická formace dětí v rodině a kultivace muže.

Jako vytváří žena rodinu a do-mov, tak ochuzuje devastace jejího ženství toto tajemné výchovné pro-středí. Krizi dnešní rodiny zaviňuje především emancipační trend mo-derní ženy, která žije a pracuje mi-mo vlastní rodinu. Tyto souvislosti naznačuje i encyklika "Familiaris consortio."

-jh-

AŽ NENÍ POPELKOU!

Křesťanská filozofie patřila v mi-nulosti k nejdůležitějšímu arzenálu intelektuální "výzbroje" katolického kněze. Čtyřicet let komunismu de-gradovalo v očích veřejnosti tuto vě-du, což se projevuje i mezi katolíky. Tím více je proto třeba ocenit duchovní, kteří se filozofií v našem pojetí vážně zabývají a jí se věnují. Stejně tak zaslouží uznání časopisy, jež tuto tematiku publikují. Jedním z nich je *Dialog Evropa XXI*, vydá-vaný Moravskoslezskou křesťan-skou akademií v Brně. V jeho prvním čísle letošního roku (vychází čtvrtletně) píše prof. dr. Karel Říha SJ obsáhlou stat' "Úvod do křesťan-ské filozofie", kterou by měl číst každý, kdo nechce se svými nábo-ženskými vědomostmi zůstat na ú-rovni základní školy. Filozofický přehled je k tomu bezpodmínečně nutný, křesťanská filozofie už ne-může zůstat popelkou.

V čísle nalezne čtenář také člán-ky z problematiky umění, masmé-dií, rozhovor s kardinálem Königem, zprávy z křesťanského světa a další zajímavé příspěvky.

Dialog Evropa XXI si lze objed-nat u vydavatele na Moravsko-slezské křesťanské akademii, Mendlovo nám. 2, 603 00 Brno.

-rm-

O CESTĚ

KE SVATOSTI

Cesta ke svatosti vede v naší době nutně skrze skutky. Je třeba všechno dát pro všechny. Pane, Tobě náleží den, já náležím dni. Jsem nádoba. Bůh je nápoj. A Bůh je také ten, který žízní. Ne já, nýbrž Bůh ve mně. Jednoduše a pevně tomu věřit. Žít znamená: V Bohu nebyť nic, zatímco Bůh je ve mně.

Dag Hammarskjöld

Kéž tvůj život není neplodný. - Buď užitečný. - Zanechej za se-bou stopy. - Vyzaň plamen své víry a lásky. Svým apoštolským životem setřij stopy bahna a špíny zanechané nečistými rozséváči nenávisti. - A zažehni vše-chny cesty země ohněm Kristo-vým, který nosíš ve svém srdci.

Escrivá de Balaguer

Z hvězd mořské nesmějí plavci spouštět zraku, ukazu-je jim cestu do přístavu.
Arnošt z Pardubic

VADA KONDOMŮ

Pan C. M. Roland, redaktor ča-sopisu Rubber Chemistry & Te-chnology (Chemie & technologie gumy) je odborník v oblasti gu-mového zboží. Rozumí tomuto oboru lépe než většina zdravot-níků. Následující dopis by tedy měl jednou pro vždy rozhod-nout otázku distribuce kondomů (v Británii do škol a klubů mlá-deže) údajně za účelem zastavení šíření AIDS.

“Pokud je cílem omezit rozšíření této nemoci, je tato rada mylná. Vy-soké procento selhání kondomů v zábraně početí už samo svědčí proti jejich použití na ochranu před nákazou smrtelnou nemocí.

Protože je virus AIDS asi 450 krát menší než spermie, spolehli-vost kondomu v prevenci AIDS je pochopitelně mnohem menší než ve funkci antikoncepce. Je dobře zná-mo, že latexová guma obsahuje in-herentní trhliny, které jsou nejméně 50krát větší než virus AIDS. “Inherentní” znamená, že se v ní ob-jevují přirozeně. Jejich výskyt ne-souvisí s podrobnostmi způsobu zpracování, výroby nebo nakládání s materiálem. Tyto trhliny existují v kondomech, rukavicích a v jaké-koliv latexové gumě.

Jako redaktor časopisu Americ-ké chemické společnosti věnované-ho poznatkům o gumě a její techno-logii a výzkumný pracovník v této oblasti musím označit jako absurdní představu, že kondomy umožní ně-komu bezpečný pohlavní styk s no-sitelem viru HIV. Jejich rozšiřování za tímto účelem je nebezpečné a nezodpovědné.”

The Sunday Record, 24.1.1993.

Programy a cíle zdravotnických organizací jsou zabetonované; cíle jsou dohodnuty, šířeny a pracuje se na jejich dosažení, jsou založeny nepřehledné finanční mocnosti. Je jisté, že veřejnosti nebude řečena pravda, ať se děje cokoliv. Ale zde je důkaz, který rodiče potřebují, aby se mohli postavit proti zavádění automatů na kondomy ve školách.

(Family Bulletin, No. 72, Summer 1993, vydává čtvrtletně Family and Youth Concern, Wicken, Milton Keynes, MK 19 6BU, Velká Britá-nie.; přel. -sb-)

LETOS 500 LET...

Za pontifikátu papeže Alexandra VI. (1492-1503) došlo k jedné z nej-těžších církevních krizí, mj. i pro zhýralý život tohoto člověka. Tehdy se obrátilo, byť jen na krátký čas k Bohu město, které tak ukázalo nám všem, jak čelit podobným i horším situacím. Florencie, kde vli-vem dominikána svatě pověsti, Gi-rolama Savonaroly, lid pochopil, že jedině pokání přivádí člověka ku štěstí na zemi i věčnosti.

Savonarola dokázal vysvětlovat v kázáních, co očekává člověka ne-hodného účasti na Božím království a co takový člověk může způsobit sobě a ostatním i na tomto světě. Odvolával se na Zjevení sv. Jana a to, co se ve Florencii, proslulé pro-stopášnostmi všeho druhu stalo, byl vyložený zázrak.

Zatímco se celý křesťanský svět držel příkladu Alexandra VI. a užíval tohoto života, právě ve Florencii došlo k nápravě. Od roku 1494, kdy město dobyl francouzský král Karel VII. a dosadil vládu republiky, mohl ovlivňovat Savonarola z kaza-telny měšťany bez problému. Roz-mařilé město se tři dny v týdnu postilo o chlebě a vodě, dva o chlebě a vínu. Řezníkům musely být sniže-ny daně, protože přestali prospe-rovat. Lehké ženštiny z ulic vymizely a kály se v chrámech. Vznešené dá-my odložily přepychové šaty a šper-ky, lichváři vraceli nespravedlivě nabyté jmění, kostely byly přepl-něny a fronty před zpovědnicemi stály dlouho do noci. Z domů byly vyhozeny karbanické pomůcky, ne-mravné knihy a vše veřejně spáleno. A to vše aspoň zpočátku konali lidé dobrovolně a s nadšením.

Jestliže pak jediný kněz dokáže s podporou kajících a na jejich modlitby i s Boží pomocí dosáhnout takových výsledků, co bychom moh-li dosáhnout my, kdybychom takto v našich farnostech podporovali a poslouchali své duchovní Otce.

Girolamo Savonarola ovšem svou přísnost přehnal a když se veřejně postavil i proti nehodnému papeži, byl svými odpůrci zajat, odsouzen a 23. 5. 1498 popraven. Jeho odkaz trvá dál.

Je nejvyšší čas usmířovat Pána z urážek hříšného světa, brzy by-chom mohli litovat, že jsme tak neučinili. A někde se již začít musí - budeme to my, kdo s tím započne?

Převzato z farního zpravodaje sv. Norberta v Praze

POZNEJ SVOJI VÍRU!

Která svátost je nejpotřebnější a první?

První a nejpotřebnější svátost je křest.

Křtem je člověk zbaven dědičné viny a je přijat do nadpřirozené lás-ky Nejsvětější Trojice.

Co ještě působí křest?

Křtem se stává člověk údem Kristovy církve. Vtiskuje se mu nesmazatelné znamení vyvolení Božího. Odpouštějí se mu všechny hříchy a tresty. Má právo přijímat další svátosti.

Kdo může křtít?

Obvykle křtí kněz. V nouzi a při nedostupnosti kněze může křtít každý člověk i nevěřící, jen když chce vykonat, co ustanovil Kristus.

Co je potřebnou látkou ke křtu?

Látkou ke křtu a znamením křtu je přirozená voda. Voda se lije, nebo se alespoň vodou omývá hlava, čelo nebo alespoň některá část těla křtěného člověka.

Která jsou podstatná slova křtu?

Při lití vody říká křtítel:

“(jméno), já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.”

P. Gabriel OP

K MISIJNÍ NEDĚLI

V poselství k Misijní neděli 1992 Sv. otec říká: “Nemůžeme zůstat lhotejní, že existují miliony mužů a žen, kteří byli vykoupeni krví Kris-tovou, ale ještě málo poznali Boží lásku. Dnes dvě třetiny lidstva Kris-ta neznají, a přesto jej potřebují, stejně jako jeho poselství vykoupení. Naše oběti musí být konkrétní a viditelné. Všichni mohou a musí být přímo zúčastnění na výstavbě Círk-ve a musí přispět k získání více čle-nů a pomáhat jim dozrát ve vyznání své víry, neboť misijní práce obno-vuje Církev, oživuje víru a křes-tanskou identitu... Nakonec tohoto poselství vyjadřujeme své uznání a obdiv všem pracovníkům ve vinici Páně na celém světě. Abychom vi-děli, kolik jsou tito mužové a ženy ochotni obětovat, stačí uvážít vy-so-ký počet misionářů, kteří v posled-ních desetiletích položili svůj život ve službě misijní práce. Chtěl bych také projevit svou vděčnost i všem, kdo podporují misijní práci Církve modlitbami, oběťmi a solidaritou.”

Espero katolika 2/86

(z esperanta přeložil a doplnil

Ing. Jan Markovič)

POZNÁTE JE PO OVOCI

Často se dnes mluví o tom, že učení Jana Husa nebylo vlastně bludné, ale naopak, že znamenalo ten pravý pokrok v církvi. Není to však první a zdaleka ne ani poslední případ. Za jediné správné ka-tolíky byli vydáváni i mnozí jiní od-půrci biskupů a Sv. otce, například i ti, kdo pracovali pro komunistický režim. Sledujeme-li v dějinách, jak si počínali stoupenci těchto "pokro-kových" proudů, vidíme někdy až podivuhodné shody:

V červnu roku 1410 oznamovali kněží ve svatovítské katedrále klat-bu na Jana Husa, což znamenalo, že jeho učení již není katolické. Byli však přerušeni křikem přítomných a museli z chrámu uprchnout. Tehdejší pražský arcibiskup Zbyněk Zajíc byl Husovými stoupenci vy-hnán do exilu, kde zemřel.

V červnu roku 1949 oznamoval pražský arcibiskup Josef Beran ve svatovítské katedrále, že tehdejší "Katolické noviny" a režimem zalo-žená "Katolická akce" nejsou ve skutečnosti katolické. Byl však přítomnými překřičen a vyhnán z chrámu. Později zemřel v nu-ceném exilu.

Vít Cigánek

OSLAVENÍ SVATÉHO JERONÝMA

Vrstevník Velasquezův Francisco de Zurbarán se vyučil malířskému umění v Seville, kde také strávil nej-plodnější léta svého života.

Roku 1634 se vydal do Madridu, aby se podílel na výzdobě králov-ského paláce. Namaloval tam deset obrazů na téma prací Hérakleových a dvě bitevní scény. Práce byly vel-mi zdařilé a odměnou se mu dostalo titulu královský malíř.

Zurbarán se proslavil jako nej-větší poeta kněžského a mnišského života. Vše malicherné a vedlejší přehlídí, maluje pouze mocné po-stavy, velký rozhodný pohyb, gran-diózní vznešenost.

Zobrazení zázraků pro něj ne-znamenalo zobrazení nějaké fanta-zie ale zobrazení historických faktů. Nejpodivuhodnější věci maluje tak prostě a přirozeně, jako by kněze a řeholníky portrétoval. Zázrak není zázrakem, děje se docela přirozeně, pro věřící nijak podivně. Vše je klid-né, střízlivé, srozumitelné, věcné a pravdivé.

Roku 1638 se na Francisca obrátili Jeronymité z Guadalupe se žádostí o výzdobu nové sakristie. Zurbarán tam maloval deset vel-kých obrazů a provedl i bohatou vý-zdobu, rámu-jící obrazy, Nejzdaři-lejším obrazem je Oslavení svatého Jeronýma.

Svatý Jeroným patří mezi neju-čenější učitele Církve všech dob. Začal studovat nejprve doma v dal-matském Stridonu a potom v Římě, kde si zamiloval latinské klasické spisovatele. Když ve snu slyšel slo-va: "Nejsi křesťan, ale obdivovatel Ciceronův, vrhl se do studia svatého Písma, takže se stal jeho hluboko-myslným vykladačem.

Všechny udivovala jeho mimo-řádná učenost a papež Damas mu svěřoval nejodpovědnější úkoly. Ve třiceti letech byl již jmenován kar-dinálem. Po smrti papeže ho někteří navrhovali za vhodného nástupce, on však toužil po samotě, rozjímání a studiu, daleko od světa. Odešel do jedné z betlémských jeskyní, která se nakonec stala studovnou učen-ců.

Mezi jiným přeložil Písmo svaté do latiny a napsal k němu obsáhlý komentář. Vedle toho se zachovalo mnoho polemických a obranných spisů, kázání a bohatá korespon-dence.

Když v osmdesáti letech zemřel, zanechal po sobě celý souhrn hlu-bokých komentářů a úplný věro-učný poklad, z něhož čerpaly bu-doucí generace. V nebi byl koruno-ván nehynoucí slávou.

Na obraze Oslavení prokázal Zurbarán jak kultivovaným a citli-vým umělcem byl. Dokladem je uvá-žená kompozice a jemná barevnost tohoto znamenitého díla. Svědomi-tost a péči věnoval výrazu světceva obličeje, i dalším detailům a krajíně oživující kompozici.

Petr Pravda

Modleme se:

Bože, tys vedl blahoslaveného Hroznatu k tomu, že se odvrátil ode všeho, čím se pyšní svět a nastoupil cestu kříže. Opustil všechno, co měl a dal v oběti i svůj život. Vyslyš naše prosby a posiluj nás, abychom ná-sledovali příklad jeho lásky a stateč-nosti, byli vysvobozováni z pout hří-chů a od úkladů nepřátel a mohli se radovat z jeho svatořečení. Zvláště Tě prosím o milost... a děkuji Ti, že mne vyslyšíš na přímlovu svého věrného a trpělivého služebníka bla-hoslaveného Hroznaty. Neboť Ty, Bože, v dokonalé Trojici žiješ a kra-luješ na věky věků.

Amen.

CÍRKEV A STÁT U NÁS

Pan Václav Vostřez z Kanady mi laskavě poslal text interview Telegra-fu s poradcem poslaneckého klubu ODS Petrem Krejčím o vztahu církvi a státu u nás. Nadpis zní: "V su-verénním státě platí pouze jeden právní řád" (*Satellite*, nov. 18, 1993).

Bezprostředním předmětem interview je otázka restitucí, ale ta je včle-něna do základního problému, zda a jak je církev subjektem mezinárod-ního práva. Zastává se názor, že to by omezovalo svrchovanost státu, v němž může platit pouze jeden práv-ní řád, dále že mezi katolickou církví konce Rakouska a z první republiky a dnešní katolickou církví není konti-nuita, a konečně že by se církev měla omezit na výtěžky sbírek. Pozadím těchto názorů je snaha o odluku církve od státu.

Předkládám k tomu několik po-známeK:

1. Domnívám se, že pod jménem církve jako právního subjektu ma-jetku se rozumí konkrétně farnosti, diecéze, řeholní společnosti, tedy ne církev jako subjekt mezinárodního práva. Otázka pak zní ne, jak si má církev počínat, zda se spokojit pouze výnosem sbírek, nýbrž, zda a co patří těm konkrétním farnostem, diecézím, řeholním společnostem; zda jim to bylo odňato právem nebo ne.

Jelikož je církev konkrétně Boží lid, a tím se rozumí všichni věřící ka-tolické církve, laici i kněží, jaká je tu diskontinuita mezi tímto lidem před 45 lety a dnes? Tentýž lid na témže území.

Jak potom církev s tím, co jí prá-vem patří, naloží, je otázka svobod-ného používání vlastního majetku, na níž restituce nemůže naprosto zá-viset. Je známé a všem jasné, že církev potřebuje hmotného zajištění nejen pro živobytí kněží, nýbrž také pro udržování kostelů, far a jiných farních či diecézních objektů, pro charitativní a kulturní činnost atd. O tom stát nemůže rozhodovat. Tím méně může určit účel majetku, jako by on byl jeho "dárce-m".

2. Další sofisma je, že by církev jako subjekt mezinárodního práva omezovala státní suverenitu. Co je vlastně svrchovanost státu? Je to svr-chovanost ve vztahu k jiným státům, které nesmí zasahovat do jeho vnitř-ních záležitostí. Ale církev není totož-ná s vatikánským státem, který má za účel pouze zaručit nezávislost oso-by papeže od států. V samém Vatiká-ně jsou zcela odlišné a oddělené jeho správní zřízení (governatorato) a úřa-dy Sv. stolec ke správě katolické cír-kve. Církev není "jiný stát".

Státy uznávají různé mezinárodní organizace a připouštějí jejich činnost na vlastním území. Církev však není ani pouze jedna z mezinárodních or-ganizací. Prakticky titíž lidé sídlící na témže území jsou zároveň občany stá-tu a věřícími katolické církve. Církev tedy není nějaký "cizí" útvar, a tím méně se vměšuje do státních záleži-tostí. Církev má za cíl věčnou spásu (sr. kan. 1752 Kodexu kanonického práva), o níž se stát jistě, aspoň při-mo, nestará.

V tom smyslu platí staré pravidlo církevního veřejného práva, uznávané státy, že církev a stát jsou každý ve svém řádu dokonale společností, a "dokonalou" se rozumí, že jsou opa-třeny všemi prostředky (duchovními církev, hmotnými stát) k dosažení vlastního cíle. V tom spočívá jejich vzájemná nezávislost a "svrchova-nost" (sr. můj překlad R. Spiazzi, So-ciální kodex církve, Tišnov 1993, 46--47).

3. Zdánlivě svoboda církve je za-ručena odlukou od státu. Může tak být prakticky v některých státech. Ale odluka církve od státu konkrétně znamená, že stát ji považuje a s ní nakládá jako s kteroukoliv společnos-tí či sdružením uvnitř svého zřízení, takže mu podléhá a může se snadno dostat do jeho područí. Proto církev, která je katolická tj. všeobecná, hájí svou nezávislost, která je všelidská, a v tom smyslu se vymyká moci jed-notlivých států a je 'přesahuje' - přičemž věřící jsou věrnými a pocti-vými státními občany, pokud stát jim nepředpisuje něco, co je proti Božímu zákonu (sr. Sk 4,19; 5,29), a to právě proto tím lepšími, čím lepšími jsou křesťany -, nejen to, ale vybízí státy ke spolupráci, k společné službě týmž lidským osobám (sr. II. vati-kánský sněm, Konstituce Gaudium et spes, 76). Konkrétně způsoby spolu-práce jsou vyjádřeny v konkordátech (sr Spiazzi, tmt.).

4. V souvislosti s otázkou majetku bych chtěl všem připomenout, že evangelická chudoba neznámá nic nevlastnit nebo být bez hmotných prostředků. Už Pán Ježíš měl kolem sebe osoby, které přispívaly jemu a jeho učedníkům ze svého majetku (v. Lk 8,3), apoštolský sbor měl svou "pokladnu", z níž se též pomáhalo po-třebným (v. Jan 11,6; 13,29), apošto-lové měli nárok na to, aby je věřící vydržovali (1 Kor 9,3-7), sv. Pavel konal sbírky pro chudé jeruzalémské křesťany (Gal 2,10; Řím 15,26-28; 1 Kor 16,1-4; 2 Kor 8-9; Sk 24,17). Z druhé strany křesťané přispívali osobně na potřeby církve (Sk 4,32-5,11). Proto také Kodex kanonického práva a nový Katechismus katolické církve ukládá věřícím povinnost při-spívat podle vlastních možností na hmotné potřeby církve, v nichž je zahrnuta i pomoc potřebným (kán. 222; Katech. kat. č. 2043, sr. 1351). Tedy sbírky ano - a všichni věřící si musí uvědomit povinnost na ně při-spívat, ale i ty se mohou proměnit v nemovitosti, cenné papíry apod. - ale také odkazy.

Kdyby byla církev "odloučena" od státu, a tedy závislá na každém reži-mu a jeho změně, pak by musela za-čínat vždy znova. Církev však tu byla dávno před státy a je rozšířena po ce-lém světě, přitom však není cizinkou nikde, jako nikdo v ní není cizinec. Také rodina byla před státy a ve své podstatě není na státu závislá.

5. Petr Krejčí se odvolává ještě na dějiny a tvrdí, že vždy platilo, že ma-jetek jednotlivých farností, řádů, klá-šterů byl majetkem svěřeným a pa-novníci, později stát, měli nakonec poslední slovo, jak se s tímto majet-kem naloží, a uvádí za příklad zásahy Josefa II., rakouského státu Česko-slovenska po r. 1949. Byly však tako-vé zásahy oprávněny? Faktická poru-šování práva a svévole nemohou být jeho podpořením.

Rovněž tak tvrzení, že majetek je zde od toho, aby se něco vyrábělo nebo prodávalo, aby bohatly konkrétní osoby, je pro křesťany nepřijatelný. Sv. Lukáš nám zaznamenává slo-va sv. Pavla: "Víte, že tyhle moje ruce vydělávaly na všecko, co jsem potře-boval já sám i moji společníci. Ve všem jsem vám dal příklad, jak se takto vlastní prací máme ujímat potřebných a pamatovat na slova Pána Ježíše, protože on řekl: "Blaže-nější je dávat než dostávat" (Sk 20,34-35)." Církev nejen přijímá, ale také dává. Ostatně je povinností všech pomáhat druhým z "přebytků", a to nejen z něho (Gaudium et spes 69; 88), tím spíše je to povinnost kleriků (kán. 282 § 2). A zároveň právem.

Tvrdit, že stát může změnit účel nadací, dokazuje, že Petr Krejčí chce, aby církev byla zcela podřízena státu, podléhala jeho naprosté kontrole, takže by kněží byli jakýmisi jeho úředníky, jako to bylo za josefinismu nebo už za Marie Terezie; což by byl návrat do určité minulosti, od níž Krejčí chce osvobodit, ale zůstáváje zcela v logice komunismu.

Ostatně církev nejedná nikdy své-volně, ale hájí svá práva, tj. práva duchovní oblasti lidí, vždy v dohodě a shodě se státem; jde právě o oblasti společných, tzv. smíšených zájmů, jež se týkají otázek vyučování, manželství, majetku apod.

Obava, že by o hospodaření s majetkem farnosti rozhodoval pouze duchovní správce a nepodíleli se na tom i příslušní věřící, není podložena, protože Kodex kanonického práva předvidá administrativní rady ve farnostech, diecézích a všech právnických osobách v církvi a obsahuje řadu směrnic a předpisů v tom ohledu.

Závěrem nutno upozornit na to, že dějinný vývoj v novověku šel od vzniku národnostních států k jejich absolutismu a posléze k totalitarismu, jehož neblahé následky jsme zažili v tomto století. Církev na II. vatikánském sněmu upozorňuje, že se občané mají vyvarovat toho, aby při-soudili přílišnou moc veřejné autoritě, takže by se umenšila zodpovědnost osob, rodin a společenských skupin (Gaudium et spes 75b). Sociální nauka Církve hájí princip subsidiarity, podle něhož nadřazené společnosti nemají konat to, čeho jsou schopny střední skupiny (sr. Soc. kodex církve, č. 38, str. 64); zásadu podpory, integrace a suplenice hospodářské a kulturní činnosti občanů ze strany státu (tmt. 90/106); svrchovanost a zároveň i meze autonomie států v rámci mezinárodního společenství (tmt. 107/120); pojem moci jako služby (tmt. 92/108); připomíná státu, že jeho cílem je obecné blaho (tmt. 88/105); "Církev uznává důstojnost a autonomii státu jako organizaci úloh a služeb zaměřených ke společnému blahu, která se projevuje jako respektování lidských práv atd." (tmt. 18/46); prohlašuje, že stát má přiznat svobodu církvi a spolupracovat s ní, případně na základě vzájemných dohod, jež uspořádají soužití dvou organizací, v zájmu obecného blaha (tmt. 112/124). Uvědomit si a uskutečnit tyto zásady je výrazem pravého pokroku.

V citovaném Sociálním kodexu církve není uváděna encyklika Centesimus annus Jana Pavla II., protože vyšla po jeho překladu (1. 5. 1991). I v ní Sv. Otec upozorňuje, že totalitní stát směřuje k pohlcení rodin, náboženských společností atd., a že církev, když hájí vlastní svobodu, hájí lidskou osobu (č. 45); že stát má zaručit jistotu osobní svobody a vlastnictví (č. 48); že je zapotřebí studovat a šířit sociální nauku církve, obzvláště v zemích, kde se zhroutil "reálný socialismus" a projevuje se zmatek v díle nové výstavby (č. 56). To platí i pro českou republiku.

Snad nutno dodat ještě toto: právo, jež není nějaká "pofidérní spravedlnost", jak se o něm vyjadřuje P. Krejčí, není dáno pouze státními zákony; ty mohou být někdy i proti-právní. Jinak se upadá do juridického pozitivismu a zbožštění státu. Právo se musí řídit spravedlností, tedy mravností, která má svůj původ a záruku v Bohu; a proto právě silou víry, k níž Petr Krejčí vyzývá katolickou církev, projevujeme naznačené zásady a snažíme se, i modlitbou, aby byly uznány a uskutečněny.

(Anebo se snad máme domnívat, že ODS chce využít situace zanechané pro církev komunismem?)

Ivo Císař

CÍRKEVNÍ AKTUALITY * CÍRKEVNÍ AKTUALITY * CÍRKEVNÍ AKTUALITY

KARDINÁL MACHARSKI K VOLBÁM

Metropolita polského Krakova kardinál Franciszek Macharski vy-zval věřící k aktivní účasti v nadcházejících komunálních volbách.

"Řeknu otevřeně," napsal kardinál mimo jiné, "bylo by opravdovým neštěstím, kdyby se mělo opakovat datum 19. září 1993, kdyby znovu polovina obyvatelstva zůstala doma a do samosprávy se dostali ne zrovna ti nejlepší, lidé s pochybnými mravními postoji, nekompetentní a nesvědomití v práci pro společnost."

SESTRA EMMANUELA

V POLSKU

Na tiskové konferenci pořádané polskou katolickou tiskovou agenturou KAI řekla sestra Emmanuelle Maillardová, že jestli lidé vezmou vážně poselství Panny Marie z Me-djugorje, tak ono je schopno nejen ukončit tragédii na Balkáně, nýbrž i změnit tvářnost současného světa.

"Jedinou skutečnou záchranou současného světa je uzdravení lidských srdcí a obnovení jejich schopnosti milovat, neboť sám Stvořitel neustále nabízí lásku. V současném světě, v němž vládne ateismus a pocit absurdity, se to může realizovat jedině modlitbou a postem..." zdůraznila sestra Emmanuelle.

Fiasko všech jednání v rámci OSN o Jugoslávii podle této francouzské řeholnice jenom potvrzuje správnost cesty, kterou ukazuje Panna Maria.

VÍCE PODPORY

KATOLICKÝM MASMÉDIÍM

Prefekt papežské rady pro sdělovací prostředky kardinál John Foley požadoval v americkém Brooklynu od amerických katolíků více podpory pro americký tisk, rozhlas a katolickou televizi. "Masmédia samotná nejsou špatná, jsou neutrální. My se však musíme naučit být jejich kritickými příjemci. Tím může být ovlivnit, aby se staly morálně čistými, věrohodnými a objektivními," řekl kardinál Foley.

PODVÁDĚNÍ VOLIČŮ

Předseda sekce pro pastorační rodiny polské Biskupské konference biskup Stanislaw Stefanek v kázání ve varšavském kostele sv. Stanislava Kostky řekl, že poslední parlamentní volby byly velkým podvodem levicových stran. Slíbily penzistům zvýšení důchodů a rodinám s početnými dětmi zvýšení dětských přídatků. Nesplnily ani

jedno, ani druhé, naopak sociální dávky matkám s dětmi ještě krátily. Zato se velmi iniciativně zaměřily na změnu potratového zákona čili na zabíjení dětí. To staví na první místo, o to jim jde. Aby tyto zločiny mohly prosadit, oklamaly vo-liče lži, že jim jde o něco jiného - o zlepšení zoufalé sociální situace těch nejslabších.

VYDÍRÁNÍ JE HŘÍCHEM

Komise "Justitia et pax" chorvat-ského episkopátu vydala prohlášení, podle něhož jakékoliv vydírání něko-ho v souvislosti s jeho minulými skutky za komunistického režimu je hříchem. Hrozba zveřejnění, navíc v situaci, kdy dokumenty v archi-vech bývalého režimu nejsou kom-pletní, přesné a spolehlivé, vytváří atmosféru nejistoty, podezření a strachu. Pouze parlament je kompe-tentní dát souhlas ke zveřejnění těchto informací s tím, že každý po-stižený musí dostat možnost obhájit se před soudem.

DOMY MATKY TEREZY VE VIETNAMU

Kongregace misionářek lásky Matky Terezy otevře své první dva domy ve Vietnamu. Dvanáct sester bude pracovat ve školách a ma-teřských školách v hlavním městě Hanoji a v Ho Či-minu (dřívějším Saigonu). Ve Vietnamu dochází v posledních letech k pomalému zlepšování situace věřících, i když perzekuce stále trvá.

VÍCE POVOLÁNÍ

V několika posledních letech vzrostl počet kněžských a řeholních povolání, klesl také počet kněží a řeholníků, kteří opustili svůj stav.

V r. 1979 bylo na celém světě vysvěceno necelých 6 000 kněží, v r. 1992 činil tento počet téměř 9 000. Za totéž období vzrostl počet kleriků ze 63 000 na téměř 100 tisíc. Rovněž se zvýšil počet stálých jáhnů, kterých v roce 1974 bylo na celém světě něco přes 1200, v roce 1992 však přes 18 000.

NEJEN KATOLÍCI

Sídelní biskup polského Tarnova Józef Życiński vydal prohlášení ke snahám polských levicových poslan-ců o změnu potratového zákona ve smyslu jeho větší liberalizace. Na-psal, že zápas na obranu nenaroze-ného života není zdaleka "mání katolického duchovenstva", jak tvrdí proticírkevní propaganda. Potrat po-važují za vraždu protestanté, pravo-slavní, mohamedáni i pravověrní ži-dé. I mezi lidmi nábožensky indi-ferentními jsou opravdoví humanis-té, kteří pokládají interrupci za vraž-du.

Biskup Życiński naléhavě připo-míná, že katolík je vázán ve svědomí neodevzdat svůj hlas té politické straně, která buď potraty schvaluje nebo se vyjadřuje k tomuto problé-mu nejasně a mlhavě. Rovněž tak katolík nemůže volit stranu, jež trpí ve svých řadách projevy protinábo-ženské demagogie a fanatismu.

KATEDRÁLA

JAKO ZNAMENÍ VÍTĚZSTVÍ

V Moskvě se opět započne se stavbou katedrály Krista Spasitele, která byla slavnostně posvěcena r. 1883 jako památka na vítězství Rusů nad napoleonskými vojsky. Jednalo se o jednu z největších a nejkrásnějších staveb v nynějším hlavním městě Ruska, jež stála na břehu řeky Moskvy.

Stalin ji dal r. 1931 vyhodit do povětří a začal na jejím místě bu-dovat monstrózní památník komu-nismu. Projekt ztroskotál, neboť zá-kladny stály na rozbahněné půdě. Po válce tam byla postavena plovárna.

Po roce 1990 vzniklo bratrstvo pro obnovu tohoto chrámu v čele se stavitelem Ivanem Pokrovským. Má se stát symbolem vítězství nad bo-jovným bezbožectvím a ateistickým vandalismem, jak se pan Pokrovskij vyjádřil. S dokončením stavby se počítá k roku 2012. Celý projekt je zatím vypočítán na 300 milionů do-larů. Protože pravoslavná církev pe-níze nemá, musí finanční břemeno nést sponzoři. Takoví se již našli v USA mezi podnikateli ruského pů-vodu, potomky ruských emigrantů před komunismem, kteří chápou tento záměr jako vzkříšení staré rus-ké předbolševické tradice. Katedrála bude stát v blízkosti Kremle a má být největším chrámem v Moskvě.

Celému projektu požehnal pravo-slavný patriarcha Moskvy a celé Ru-si Alexij II. Také prezident Jelcin a moskevský starosta Luškov vyslovili svou podporu této akci. Sv. otec Jan Pavel II. již přislíbil navrácení oltáře z původního zničeného chrámu, kte-rý se k němu dostal zajímavou ce-stou. Stalinův vyslanec Anastas Mi-kojan ho totiž daroval vdově po americkém prezidentu Rooseveltovi Eleonoře Rooseveltové, která ho po-zději při své návštěvě ve Vatikánu věnovala papeži Janu XXIII.

Z původní katedrály zbyl ještě mohutný zvon, který byl donedávna umístěn v budově Nejvyššího sovětu a zahajoval jeho zasedání. Ten bude také vrácen do nově zbudovaného chrámu, aby svolával věřící.

Ve 4. století římský císař Julián Apostata se pokusil obnovit zbořený Herodův chrám v Jeruzalémě, aby dokázal nepravdivost Kristova pro-roctví: "Nezůstane z tebe kámen na kameni..." Podle legendy prý vyšleh-ly ze země plameny a překazily tento záměr.

Umírající císař Julián měl údajně zvolat: "Zvítězil jsi, Galilejský!" Přej-me všem pronásledovatelům Kristo-va učení, aby jednou také vytryskla z jejich úst tato slova, která jim přinesou spásu. Nově zbudovaný chrám Krista Spasitele v Moskvě nechť je trvalou připomínkou tohoto Kristova vítězství.

Podle pramenů -rm-

PRO PŘELOŽENÍ FOTBALOVÝCH ZÁPASŮ

Italští katoličtí biskupové jsou rozhodnutí podle slov arcibiskupa Gaetana Bonicelliho požadovat přeložení fotbalových zápasů na jiný den než neděle. Biskupové jsou znepokojeni zejména tím, že mnoho Italů dává v neděli přednost fotbalu před povinností mše svaté nebo plní ji ledabyle a nedbale, odejdou z ní předčasně, aby "nezmeškali" zápas.

V Itálii se prakticky všechny fotbalové zápasy hrají v neděle. Tím, že se pozornost mnoha občanů upírá k nim, se vytrácí z jejich mysli neděle jako den zasvěcený Pánu, soudí italské biskupové.

Z DOPISŮ ČTENÁŘŮ ...

NASHLEDANOU, OTČE JAROSLAVE,

Milý otče Jaroslave,

píšeme Ti první dopis TAM, kde teď jsi a kam my ještě nevidíme. Vzpomínáme... je nám smutno... vidíme Tě za stolem, jak píšeš do-pisy... vidíme Tě, jak se modlíš bre-viář... vidíme Tě, jak ohnivě kážeš v kostele... vidíme Tě při Akademických týdnech na Pavlátově louce...

Vzpomínáme na Tvoje tajná so-botní setkávání s mladými v dobách totality... vzpomínáme na tajné překládání a pře-pi-sování nesčíslného množství knih... vzpomínáme na tajná duchovní cvičení ve Vysokých Tatrách...

Vzpomínáme na radost, s jakou jsi začal konečně po listopadu 89 učit na gymnáziu v Náchodě... na tvrdé začátky vzniku nakladatelství Signum unitatis a ještě tvrdší boj o jeho pokračování... na opětné vzkříšení nových Akademických týdnů, na jejich nové a neopakovatelné pojetí... čteme znovu stovky děkov-ných dopisů, které Ti přicházely z celé republiky i ze zahraničí...

Mluvíme s mnoha a mnoha lidmi, kterým jsi pomohl skutkem, radou, vyslechnutím, trpělivostí, úsměvem, pochopením...

Tážeme se: mohl toto všechno stihnout jeden jediný člověk, často nechápaný i svými nejbližšími a pře-ce se nevzdávající, jdoucí pevně za věcí, o které byl přesvědčený, že je dobrá a že vše, co koná, koná k oslavě Boží?

Přes těžké celoživotní zkoušky i tvrdý kříž dlouhé nemoci se Bůh na konci Tvého života jasně postavil za Tvé dílo. To je dáno málokomu. Ještě den před smrtí jsi mohl vy-slechnout a vyjádřit souhlas s plá-nem dalšího vydávání knih, které jsi připravil do tisku i s plánem na zří-zení nadace, která by zastřešovala Akademické týdny i další aktivity, konané v duchu Tvých představ. A nakonec Tvá pevná vůle přinutila ruku, odmítající již jakýkoliv pohyb, aby to vše stvrdila jasným podpi-sem.

Otče Jaroslave, jistě nás vidíš, jak od té doby tvrdě a bez oddechu pracujeme, abychom splnili to, co jsme Ti slíbili. I když si při tom chvílkami popláčeme. Ale potřebu-jeme pomoc i druhých. A tak se k nim chceme obrátit a Ty necht' první slyšíš a schválíš slova, kterými je poprosíme o pomoc:

"Vážení přátelé otce Jaroslava, a smíme-li doufat, i přátelé naši!"

V domku, kde dosud otec přebý-val, je sídlo nově vznikající Nadace Jaroslava Knittla. Jejím úkolem je nenechat zaniknout ty krásné myš-lenky, které jsme do sebe nasávali na Pavlátově louce, při kázáních či osobních rozmluvách s otcem Jaro-slavem. Vedle stěžejního úkolu kaž-doročního zabezpečování Akademických týdnů (dnů) bude iniciátorem i dalších, snad méně rozsáhlých ak-tivit se zaměřením na vzdělávací i charitativní činnost v různých ob-lastech života.

Nadace bude mít za úkol mapo-vat problémové oblasti společnosti (vztahy v rodinách i rodin vůči spo-lečnosti, problémy mladých manžel-ství, svobodných matek, ochrana ne-narozeného života, problémy nemoc-ných či postižených dětí, problémy lidí starších, problémy těch, kdož se zabývají prací s mládeží) a akti-vizovat v uvedených oblastech po-moc ať již finanční nebo vzdělávací.

Pro menší zájmové skupiny může nabídnout domek otce Knittla ve Vrchovinách č. 69 jako útočiště k jejich společnému sejití, případně oddechu. Procházky v květinové zahradě, kterou otec tak miloval či pobyty na terase obklopené zelenými korunami stromů pomohou najít člověku cestu jak k Bohu tak k sobě samému.

A nikoliv na posledním místě je tu přebohatá knihovna, kterou chce Nadace uspořádat a zpřístupnit ke studijním i oddechovým účelům.

Vážení přátelé, kteří jste měli otce Jaroslava rádi, vážili si ho a kterým nejsou cizí výše uvedené cíle, potřebujeme Vaši pomoc! Pomoc radou, pomoc seznámením s dalšími orga-nizacemi či osobnostmi, pomoc v přednáškové činnosti, pomoc duchovní a vůbec jakoukoliv.

Kdo se chce k nám připojit a stát se aktivistou (členem) Nadace, bude vítán. Roční pří-spěvek je 100,- Kč, pokud by byl pro někoho překážkou, není pod-statný. Jen nečekejme, otec Jaroslav také vždy jednal okamžitě. Naše cíle jsou sice vázány i citem k jeho osobě, ale ve svých základech, stej-ně jako jeho myšlenky, směřují do budoucna a o budoucnost jemu vždycky šlo. Dívat se dopředu!"

Tak, otče Jaroslave, takhle chceme promluvit k tvým a snad i našim přátelům, aby pochopili, že nejde o oslavu tvého jména před světem, které je stejně navždy vryté v našich srdcích, ale že jde o štafetu dobré věci. Ty jsi ji dotáhl dál než vůbec bylo možno a teď přišla řada na nás. Ty bys to napsal lépe, srozumitelněji a určitě tam

objevíš plno chybějících čárek, ale na to jsi už u nás zvyklý, ale víš, že to je psáno v tom nejlepším úmyslu. A pevně věříme, že nám pomůžeš!!

Naše pozemské sobecké srdíčko je strašně smutné, že Tě nemáme vedle sebe, a slz je plno a plno. Ale to, co jsi nás učil, to v naší duši volá:

“Syn se vrátil opět k svému Otci, který ho povolal!

Aleluja! Aleluja! Aleluja!”

Nové Město n. Metují

11. 6. 1994

Vděční spolupracovníci

JAK MLUVIT DNES V RODINĚ O BOHU (6)

Mluvit s Bohem

Všechno mluvení o Bohu se stává nesprávným, *nespojuje-li se od začátku s rozhovorem s Bohem*. Vždyť Bůh není v prvé řadě předmětem našich otázek a našeho přemýšlení, čímsi nehybným, ale je živou bytostí, která k nám má vztah. Bůh se dívá, miluje, volá, čeká, obdarovává, Bůh nás nese a vede, stále víc se nám otvírá a chce nás naplnit a nasytit svou láskou. Proto také patří k řeči o Bohu vždycky řeč s Bohem.

O první modlitbě dítěte jsme se už zmínili. Nejprve to bude většinou odpověď na bezprostřední zážitek, třeba díky za něco hezkého, co dítě přijalo nebo přijímá, jako výraz radosti nad tím. Mohou to být třeba, které teď smí jíst, nebo sníh, na němž se dá tak krásně sáňkovat, nebo veselá hra, při níž jsme se tolik nasmáli. Často to bude pouhé vyprávění o něčem, co dítě prožilo, čeho je plné. O velkém bagru, který hloubí jámu pro stavbu, o rychlém šoferovi nebo o šplíchání v jezeře. Takové vyprávění vyjadřuje mnoho věcí. Vědomí, že Bůh se zajímá o všechno, čím dítě žije, vědomí o jeho účasti a jeho lásce. Dále upřímnost a důvěru, blízkost a shodu. V časném věku může též dítě vyslovit radost nad tím, že je Bůh: že je zde a že dává tolik dobrého a chce ve všem to nejlepší.

Opatrně při prosebné modlitbě

Základní formou dětské a lidské modlitby vůbec je prosba. Náš Pán nás v evangeliu rozličně a intenzivně vybízí, abychom prosili s plnou důvěrou. Při výchově dítěte se tím budeme řídit. Zároveň se však musíme vyhýbat dvěma chybám:

Nenecháme dítě prosit o něco, co odporuje Bohem stanoveným zákonům při uspořádání světa. Nemá smysl prosit, aby slunce dnes svítilo o hodinu déle. Dítě třeba prosí, aby příštího jitra mělo křídla. Odpovídá to jeho vysněnému přání a jeho fantazii; rodiče však řeknou: Myslím, že něco takového nám Bůh nedá. Třeba by ti to potom taky velice vadilo a byl bys rád, kdybys byl zase jako ostatní děti. Prosby tedy musí být v souladu se skutečností daného světa a se způsobem, jakým Bůh svět ovládá.

Dále si má dítě, když už je rozumnější, při prosebných modlitbách uvědomovat: Mnohé věci Bůh nesplní, neboť jeho záměrem je něco většího a krásnějšího; on to ví líp. Bůh nám dá buď to, o čem prosíme, nebo něco, co je nám prospěšnější; tato Augustinova slova jsou světlem při otázce zdánlivě nesplněných pro-seb.

Jestliže neposkytneme tuto dvojí pomoc, může to s naším dítětem dopadnout podobně jako s tím, které pravilo nemocné babičce: Babičko, modlíme se za tebe, abys byla zdravá, ale - (nyní promluvila vlastní zkušenost) - ono to stejně nepomůže. Vždyť dědeček přece také zemřel.

Máme dítě nechat se modlit za pěkné počasí pro výlet? Děláme dobře, když se snažíme vidět působení Boží prozřetelnosti v lidském nitru, jak ve vlastním, tak v nitru druhých tam, kde vzniká pravé poznání, kde vznikají podněty a hnutí a správné chťení, i ta rozhodnutí, která ve spolupůsobení s tím, co nás jinak potkává, nám umožňují vytyčit a pochopit tajemnou síť Boží prozřetelnosti. Řízení této prozřetelnosti budeme zakoušet tím častěji, čím upřímněji se budeme tázat na Boží záměry a čím důvěřivěji se budeme svěřovat jeho vnějšímu i vnitřnímu vedení. Prosby za fyzikální změny ve světě zůstávají však samy o sobě pochybné.

Ráno krátce, večer déle

Večer je pro modlitbu naladěn trochu lépe než ráno. Neboť večer znamená konec, uvolnění, oproštění od vlastních plánů a prací, je to doba, kdy se pomalu přenecháváme a svěřujeme spánku a tvořivým silám. Večer nám poskytuje klid a ticho. To jsou vhodné podmínky pro děkování, vyprávění a prosby, ať už volným způsobem a vlastními slovy, nebo v oblíbených, osvědčených formách, ve verších nebo bez veršů. Ráno je příslibem života, činnosti, naplnění. Modlitba tříletého nebo čtyřletého dítěte bude tedy často jen pozhánáním nebo krátkým ranním pozdravem nebo prosbou, aby nás Bůh po celý den provázel svou do-brotou a svou mocí. Vždyť i matka má plné ruce práce a nedokáže přivést svou živou ratolest k opravdové usebranosti a k tichu.

A při stole?

Rodinné jídlo, zvláště v neděli, je něčím víc než jen přijímáním potraviny. Už to, že nám u společného stolu víc chutná, má svůj význam. Ale má to ještě větší hloubku. Mám před sebou pokrm, ale lidský podíl na jejich vzniku je jen velmi omezený. Společné rodinné jídlo, to je malá slavnost, vyjádření sounáležitosti, vzájemného,

upřímného a láskyplného vztahu. U stolu se vypráví, navzájem se sdělují myšlenky. Může tu vzrůstat srdečnost a opravdová blízkost. Tím vším prozařuje ještě něco vyššího: Dárce všech darů, Dárce pokrmů, Dárce společenství, Ten, který bude definitivním naplněním. Ježíš vyjádřil v evangeliu konečnou plnost obrazem hostiny, jako účast na společenství Božího stolu. Hostinu zvolil také jako znamení té slavnosti, při níž se uskutečňuje nejhlubší spojení s Bohem i mezi lidmi navzájem, jako znamením Eucharistie. A tak je důležité a dobré, jestliže náladu u rodinného stolu prozařuje znovu a znovu něco z této hloubky a jestliže se to zachycuje ve slovech stolní modlitby, jestliže se dítěti občas ukáže společné jídlo i v tomto hlubším smyslu. - "Všechno dobré pochází od tebe, milý Bože, děkujeme ti."

"To byl Boží trest"

Asi v třetím roce života přechází dítě do trucovitého a vzdorovitého období. To je přirozený jev. Dítě si začíná uvědomovat svoji osobnost a musí ji vyzkoušet. Pro mnohé rodiče je to trochu těžká doba.

Mnozí chtějí zlomit trest vyhrožováním. Jednomu dítěti se vyhrožovalo, že nebude-li hodné, přijde velký pes a pokouše je. Později se mu hrozilo Božími tresty. Tento zlořád měl za následek, že po léta se dítěti při slově Bůh vybavovala představa černého psa.

Naším tématem není návod, jak postupovat při dětském vzdoru; jak je dobré ani vzdor násilím nelámat ani mu jednoduše nepovolovat. Je-den otec říkával dítěti, když křičelo: Já nechci jít do postýlky, docela prostě: Ach, já vím, ty se chceš dnes do postýlky vézt! Posadil je na židli a za veselého pobízení zavezl dítě k postýlce, dítě tím bylo odzbrojeno a zapojilo se do hry.

Zde, kde se zamýšlíme nad správnými myšlenkami o Bohu, si pevně stanovíme: Nikdy nevyhrožovat Bohem ani jeho trestem! Ani nikdy při klopýtnutí vzdorovitého dítěte neříkat: Vidíš, to je trest. Zprvce to není pravda a zadruhé: Jak si má dítě na základě takové zkušenosti Boha představovat: Jako záudného neznámého, který se vždy staví na stranu dospělých a zákeřně nastává dítěti nohu. Takovými výchovnými metodami se napáchají hrozné škody.

A vůbec nemáme nedostatky dětí jen tak beze všeho spojovat s Bohem nebo dokonce nazývat hříchem. Hřích je vzpoura proti Bohu. Chce tuto vzpouru dítě, které se dopouští chyby? A i kdyby to vyslovilo, platí zde: Neví ještě dostatečně, co činí. Je však správné, jestliže po dobrém skutku řekneme: Z toho má dobrý Bůh radost. Bůh nás přijímá vždy s laskavým pochopením, neodmítá nás. Stejně tak se musíme chovat i my k dětem přes všechny jejich nezpůsoby a musíme jim to projevit i slovy. Dvouletý chlapec, který vyňal z lednice deset vajec a hodil je na zem (je nutno si to představit), tázal se starostlivě při příchodu matky: "Je Felix milý?" Matka řekla: "Felix je milý, ale vyhazovat vajíčka, to není hezké." Velmi rozumné chování! Při takovýchto zkušenostech dítě později pochopí, že Bůh, který odsuzuje zlo, nás všechny přes naše chyby a slabosti přijímá s láskou a odpouští, jestliže jej o to poprosíme. Bůh je a zůstává vždy Láskou.

Řád a láska - prostředí pro poznání Boha

K dítěti se musí mluvit o Bohu v takovém životním prostředí, které je charakterizováno dvěma základními a nepostradatelnými prvky: řádem a láskou. Nic nepotřebuje dítě víc než právě toto.

Jestliže zakouší dítě lásku, přichylnost, uspokojení, ale nesetká se při tom s určitým řádem, poskytuje se mu falešná představa o světě. Domnívá se pak, že všechna přání a všechny pudy se musí uspokojivě plnit. Nezná míru ve svých požadavcích a je neústupný; výsledkem jsou egoisté, kteří jsou po celý život pro své bližní břemenem nebo ustavičně sami sebe litují a nařikají, jako by byli o něco ošizeni.

Naopak zase, zakouší-li dítě řád a pořádek bez lásky, stává se mu tento řád nepřitelem, který jej omezuje a olupuje o uspokojení a štěstí. Následky jsou různé podle založení dítěte. Buď se mstí a trýzní zvířata, nebo si vylévají svou zlost na druhých: z řad takových dětí pocházejí nezdární lidé krvavých revolucí. Jiné děti jsou neškodné, protože se uchylují k sebeuspokojování. Opět z jiných se stávají tvorově utlačení a bez radosti, kteří se smířili s tím, že to v životě zrovna nejlepší není.

Pořádek znamená vždycky také odříkání, ukázněnost. Dítě je jich schopno jen tehdy, když přijímá jako protihodnotu lásku. Kvůli milujícím rodičům smíří se dítě s odříkáním; a tak dokáže i vnitřně souhlasit s řádem, ukázněností. Řád zase umožňuje správnou lásku; neboť dítě není vydáno napospas své pudovosti, která bývá bezuzdná, ale je usměrňováno ke správné svobodě a správnému vývoji.

Jen v oblasti tohoto vyrovnání řádu a lásky nachází dítě a tedy člověk svou vlastní formu: tvůrčí život a jasnou podobu. Zároveň tu poznává dítě Boha jako milující bytost, která plně, bezpodmínečně a neochvějně přijímá lidi takové jací jsou, která je pro lidi základem, oporou a životním zdrojem. Skrze svou lásku, ale zároveň i výzvou a pobídkou. Bůh zjevuje svou vůli v řádu, který má smysl, nebo v určité vybízející situaci, a pak když člověk odpoví, dostává se mu uspokojení ze správného jednání.

(Poznámka: Škola bez pevné autority, která chce vychovávat bez jakéhokoliv pevného řádu, přetěžuje dítě, jež nedovede najít samostatně svou životní formu a je vydáno svým náladám a podnětům. Škola jednostranně autoritativní, která dopodrobna všechno předepisuje, naopak podceňuje dítěti dané vnitřní zákony vývoje a působí, že zakrňuje inicia-tiva, tvůrčí růst a zdravý vývoj.)

María je nám také branou nebeskou, branou stádce, ne-zavřenu, nýbrž vždy otevře-nou nám všem. Jí je možno vejít do blažené věčnosti.

Arnošt z Pardubic

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské. S církevním schválením vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc; telefon/fax 068/52 228 03. Zástupce šéfredaktora Dr. Radomír Malý, Pionýrská 19, Brno, PSČ 602 00; telefon 05/75 88 67. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. Objednávky vyřizuje administrace týdeníku.

Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.) se podřizujeme konečnému úsudku církve.